

ASOCIAȚIA SOCIOLOGILOR ȘI DEMOGRAFILOR
DIN REPUBLICA MOLDOVA

REZULTATELE STUDIULUI SOCIOLOGIC
VOX POPULI - AUGUST 2020

**Stratificarea socială în Republica Moldova
după trei decenii de independență**

CHIȘINĂU, August 2020

Studiul reprezintă o parte component a Proiectului „Republica Moldova la 30 de ani de independență (2020-2021)” inițiat și desfășurat de ASDM

Scooul cercetării : a determina formele de stratificare (economică, politică, socio-culturală etc.), a desemna setul de grupuri/straturi sociale care ar reflecta adecvat starea lucrurilor vizavi de stratificare și a elabora criteriile/indicatorii obiectivi și subiectivi ai stratificării.

În cadrul studiului au fost desfășurate următoarele metode de cercetare:

- Analiza datelor statistice
- Observația sociologică
- Ancheta pe bază de chestionar
- Metoda calitativă (focus grupuri)
- Studiu de caz
- Content-analiza presei
- Analiza documentelor (Datele Biroului Național de Statistică, documente din Arhiva Națională a Republicii Moldova. Rezultatele investigațiilor sociologice desfășurate de Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova în perioada 1992-2020)

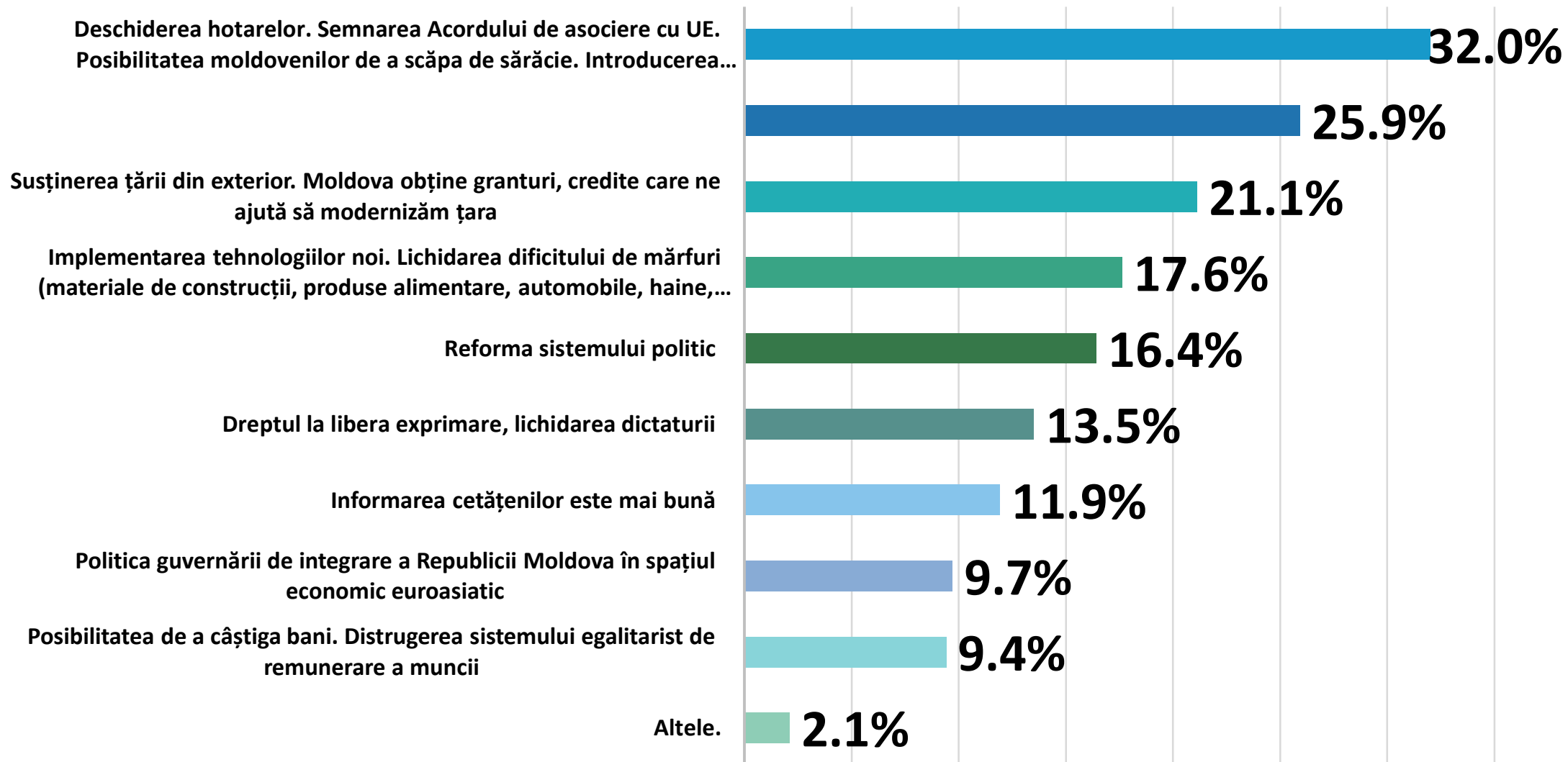
Obiectivele cercetării:

- reliefaarea abordărilor teoretico-metodologice ale structurii și stratificării sociale și stabilirea criteriilor de determinare a acesteia;
- elaborarea setului de indicatori (cantitativi și calitativi, obiectivi și subiectivi) în baza căruia să fie determinată stratificarea socială a populației din Republica Moldova, inclusiv ponderea clasei mijlocii în structura socială (criterii specifice de clasificare, ca de exemplu, cele de putere, venituri, ocupații, prestigiu social, nivel de instruire etc);
- profilul structurii sociale în Basarabia în perioada sec. IX - încep. sec XX (1812- 1918)
- structurarea socială a populației din Basarabia în perioada interbelică (1918-1940)
- destructurarea structurii sociale în perioada comunistă în Republica Sovietică Socialistă Moldovenească (1944-1991)
- evoluția structurii și stratificării sociale în Republica Moldova în perioada postsovietică
- studierea rolului statului în distribuirea resurselor și reglementarea stratificării sociale a populației în contextul transformărilor social-economice, identificarea problemelor și oportunităților privind dezvoltarea clasei de mijloc în R. Moldova;
- Investigarea fluctuației și tendințele evoluării straturilor (grupurilor) sociale stabilite în rezultatul cercetării.
- relevarea ponderii populației care se autoidentifică cu clasa de mijloc;
- investigarea procesului de formare și dezvoltare a diferitor grupuri sociale de populație (fermieri, antreprenori, tineret etc.);
- efectuarea unei analize comparative a structurii și stratificării sociale a populației cu alte state din regiune.
- elaborarea și prezentarea unor recomandări pentru îmbunătățirea politicilor sociale și social-economice;

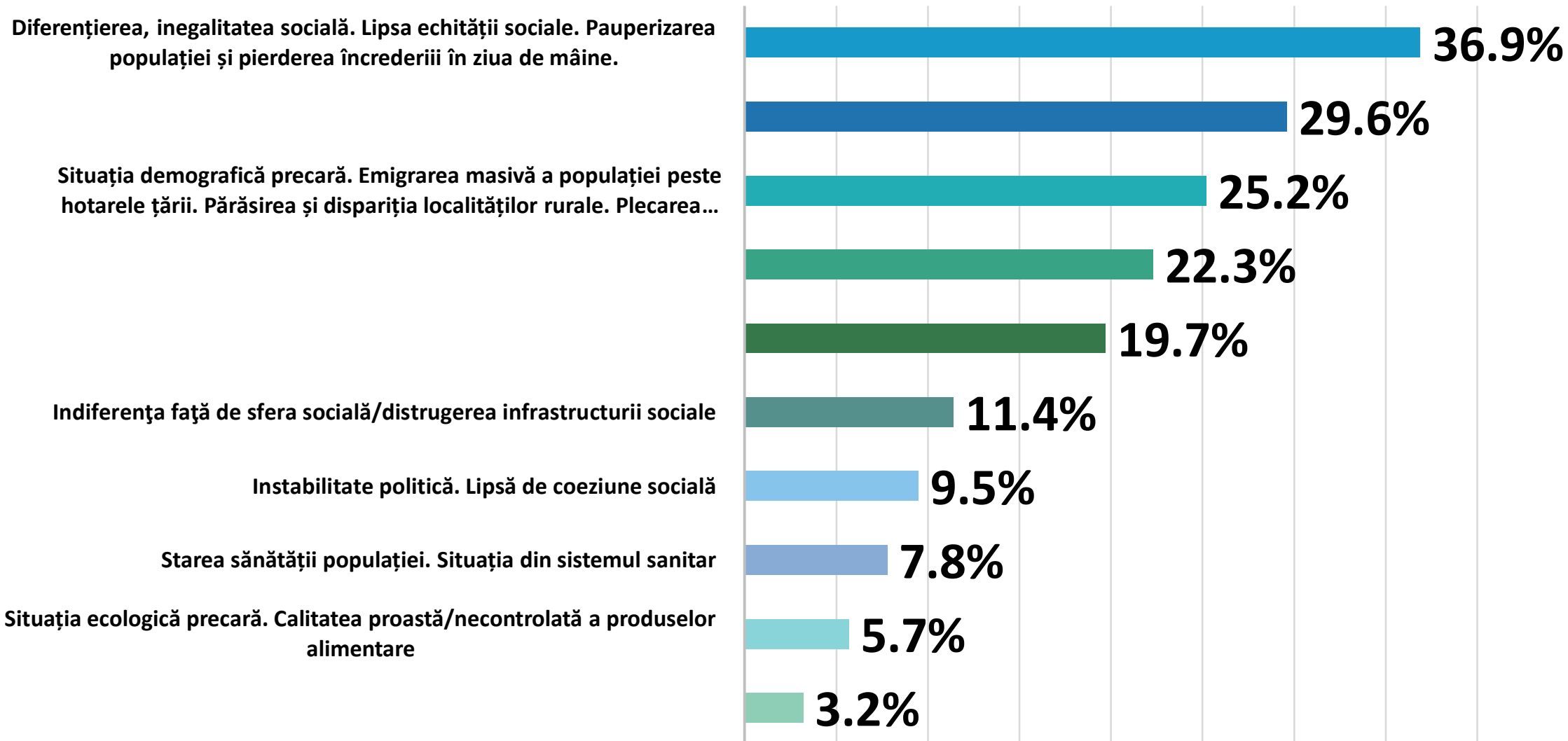
Menționăm că în cadrul studiului metoda principală de culegere a informației a constituit-o sondajul de opinie „Vox Populi, august 2020 „Stratificarea socială în Republica Moldova după trei decenii de independență”.

- **Volumul eșantionului:** 1191 persoane în vârstă de 18 ani și mai mult
- **Eșantion:** stratificat, probabilist, multistadial
- **Reprezentativitate:** eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, exclusiv regiunea transnistreană, cu o eroare maximală de + 3,0%
- **Criterii de stratificare:** 12 regiuni geografice, mediu rezidențial (urban-rural), mărimea localităților urbane (3 tipuri), numărul de alegători ai localităților rurale (3 tipuri de localități rurale).
- **Eșantionare:** Volumele straturilor au fost calculate proporțional cu numărul de alegători din fiecare strat în baza datelor oferite de Biroul Național de Statistică. Straturile au fost ajustate astfel încât fiecare strat să conțină cel puțin 0,5% din eșantion. Regrupările au fost făcute numai în cadrul aceleiași regiuni.
- În cadrul straturilor ajustate au fost selectate în mod întâmplător 83 de localități în baza unui tabel cu numere aleatoare. Fiecare localitate selectată a fost împărțită în subdiviziuni aproximativ egale; pentru fiecare dintre aceste localități s-a stabilit un număr de puncte de eșantionare care a fost extras aleatoriu, în baza unui tabel cu numere aleatoare, din numărul total de subdiviziuni.
- Numărul maximal de interviuri efectuate într-un punct de eșantionare a fost de 6. Familiile în care s-a realizat interviurile au fost selectate prin metoda rutei aleatoare, cu un pas statistic prestabilit.
- În cazurile în care în gospodăriile selectate există mai multe persoane adulte a fost solicitată spre interviu persoana care și-a sărbătorit prima ziua de naștere de la ziua interviurii.
- Interviurile au fost realizate la domiciliul respondenților de către operatori din rețeaua Asociației Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova.
- Cercetările de teren în cadrul sondajului de opinie au fost efectuate în perioada 5-20 august 2020 pe un eșantion de 1191 respondenți din 83 localități, reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, exclusiv regiunea transnistreană, cu o eroare maximală de +3,0%

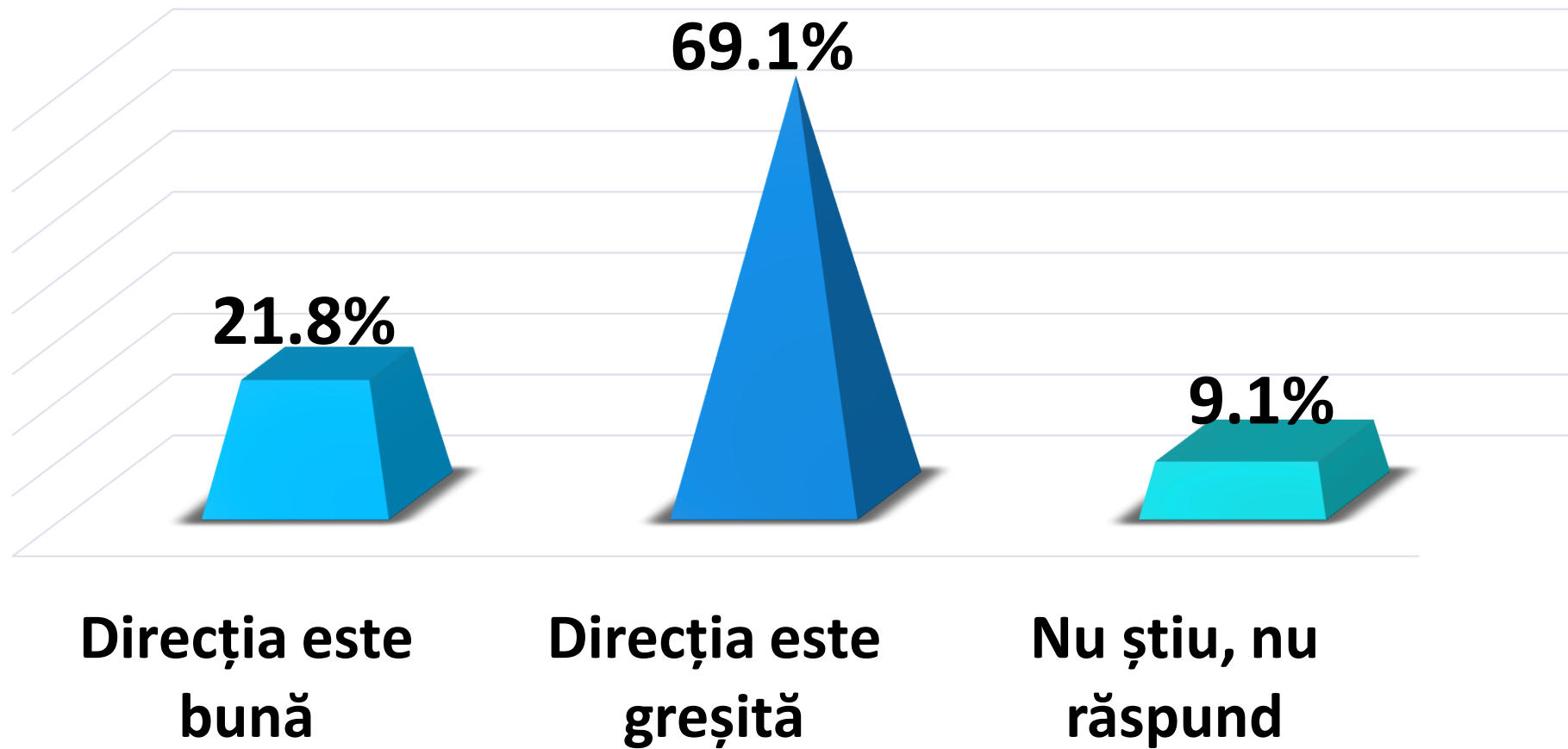
Vă rugăm să numiți 3 aspecte pozitive și 3 negative care v-au marcat pe parcursul anilor de independență a Republicii Moldova? (Aspecte Pozitive)

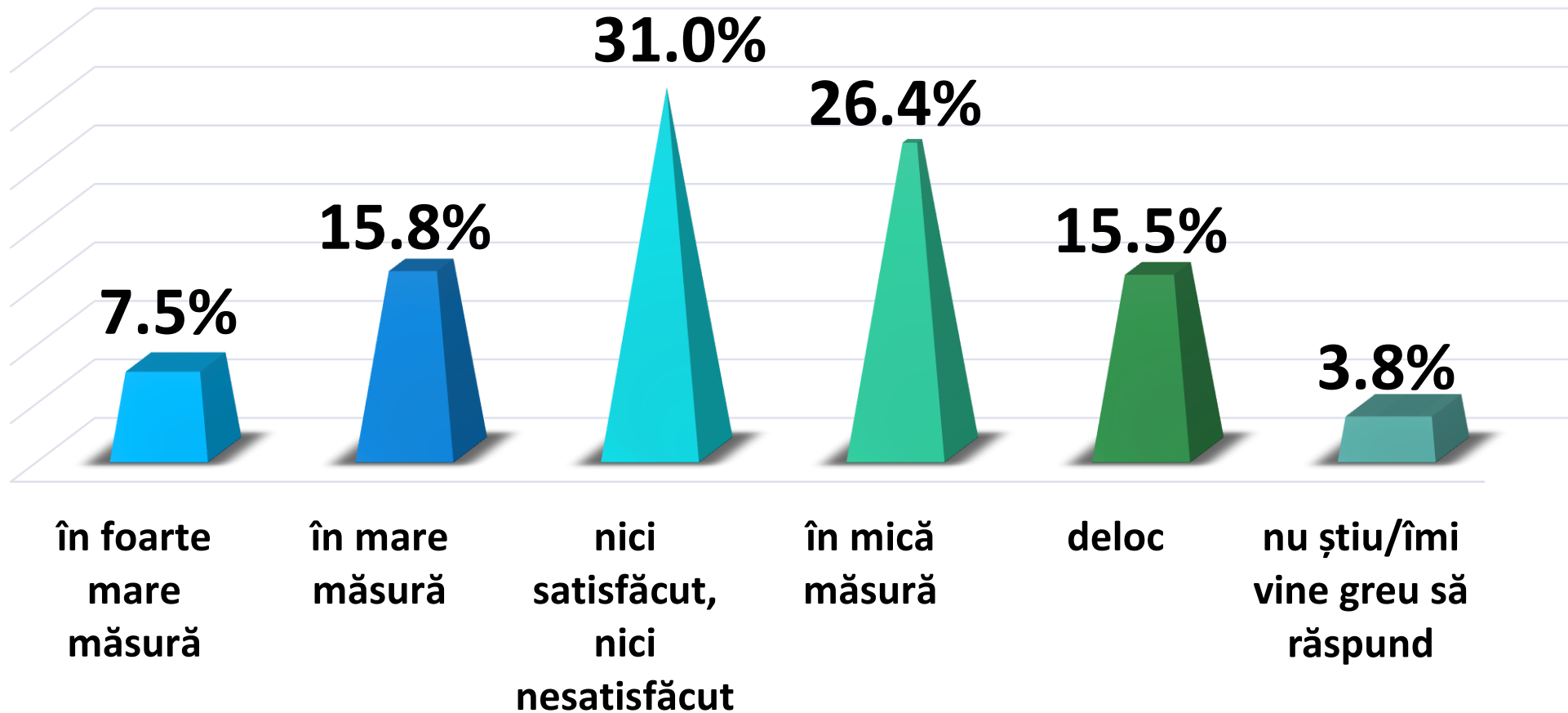
Vă rugăm să numiți 3 aspecte pozitive și 3 negative care v-au marcat pe parcursul anilor de independență a Republicii Moldova? (Aspecte Negative)

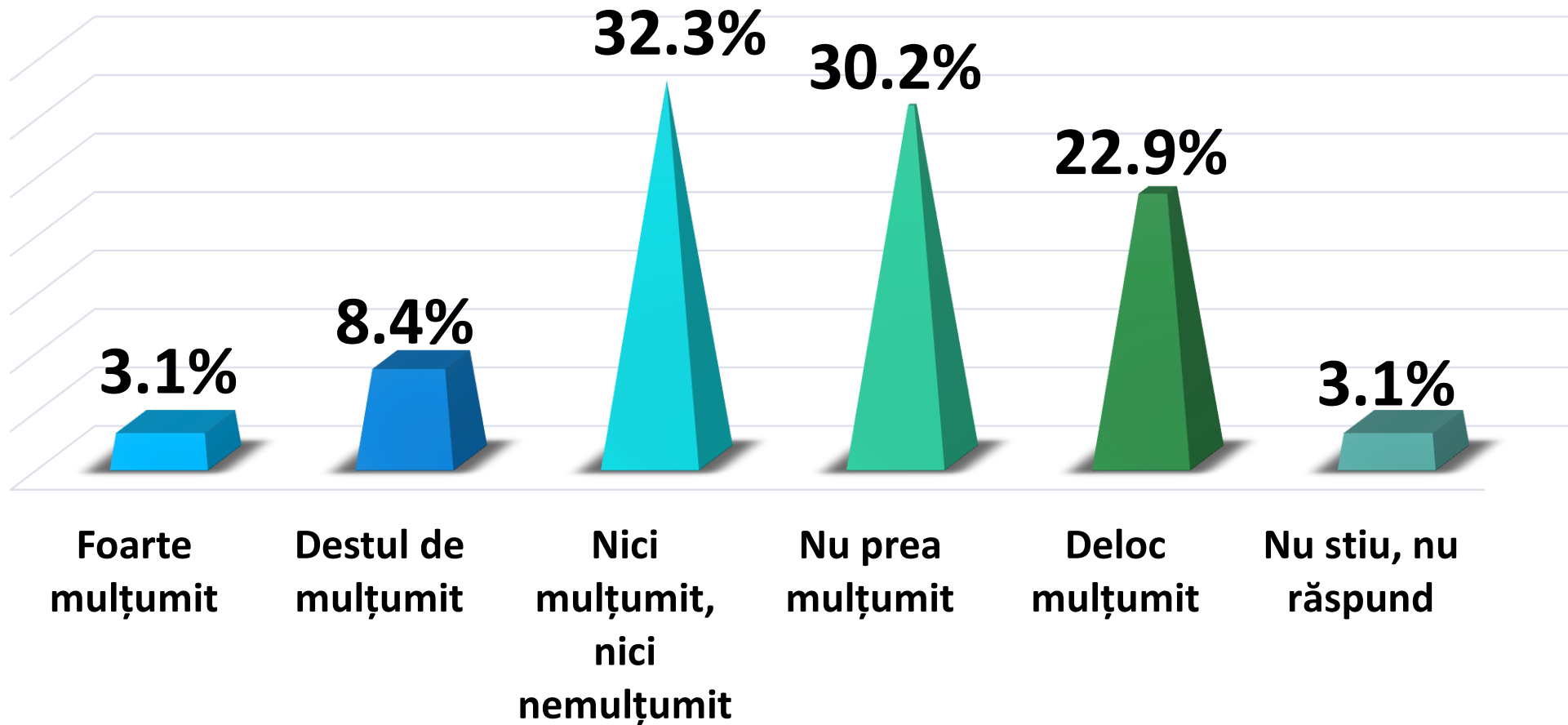
În general, Dvs. credeți că în țara noastră lucrurile merg într-o direcție bună sau într-o direcție greșită?

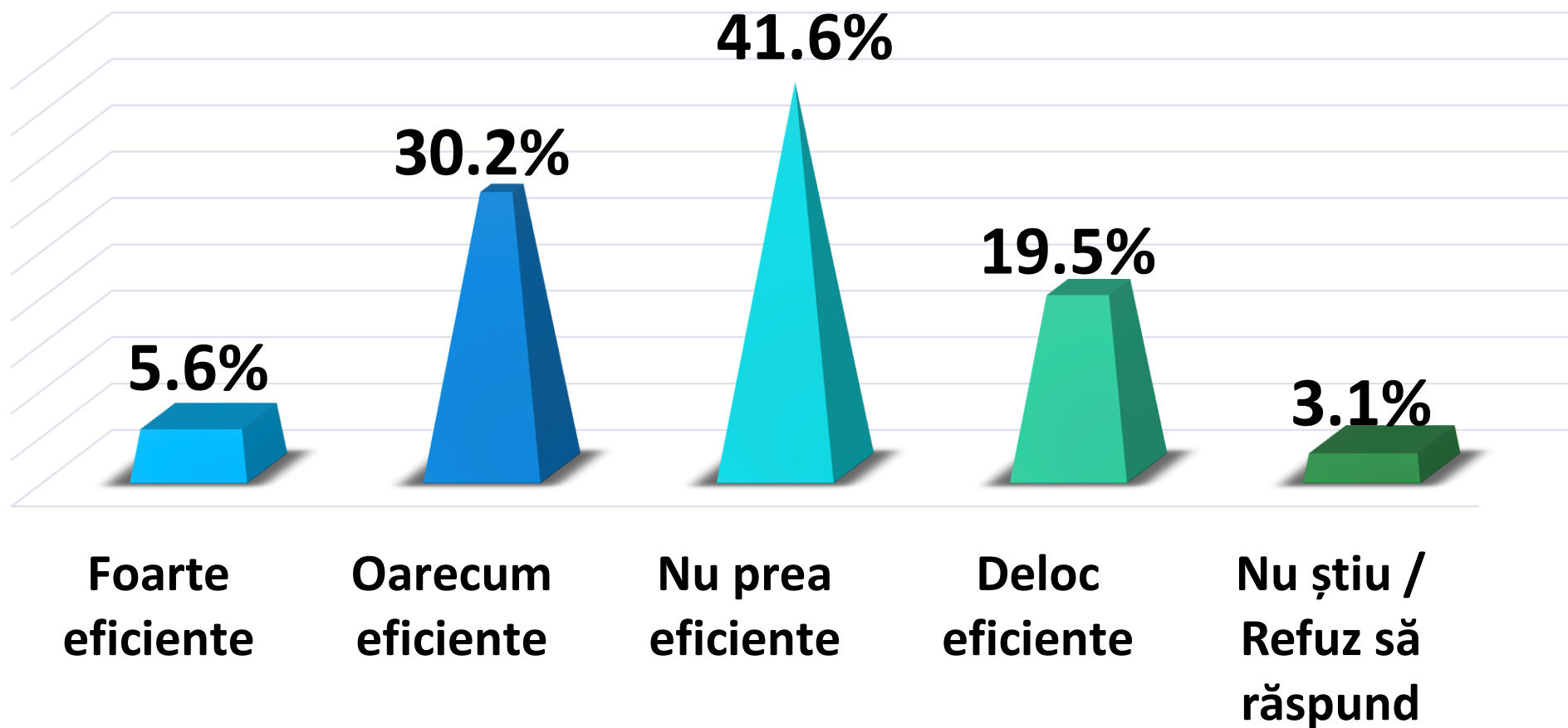
În ce măsură sunteți satisfăcut de viața Dvs. în general?

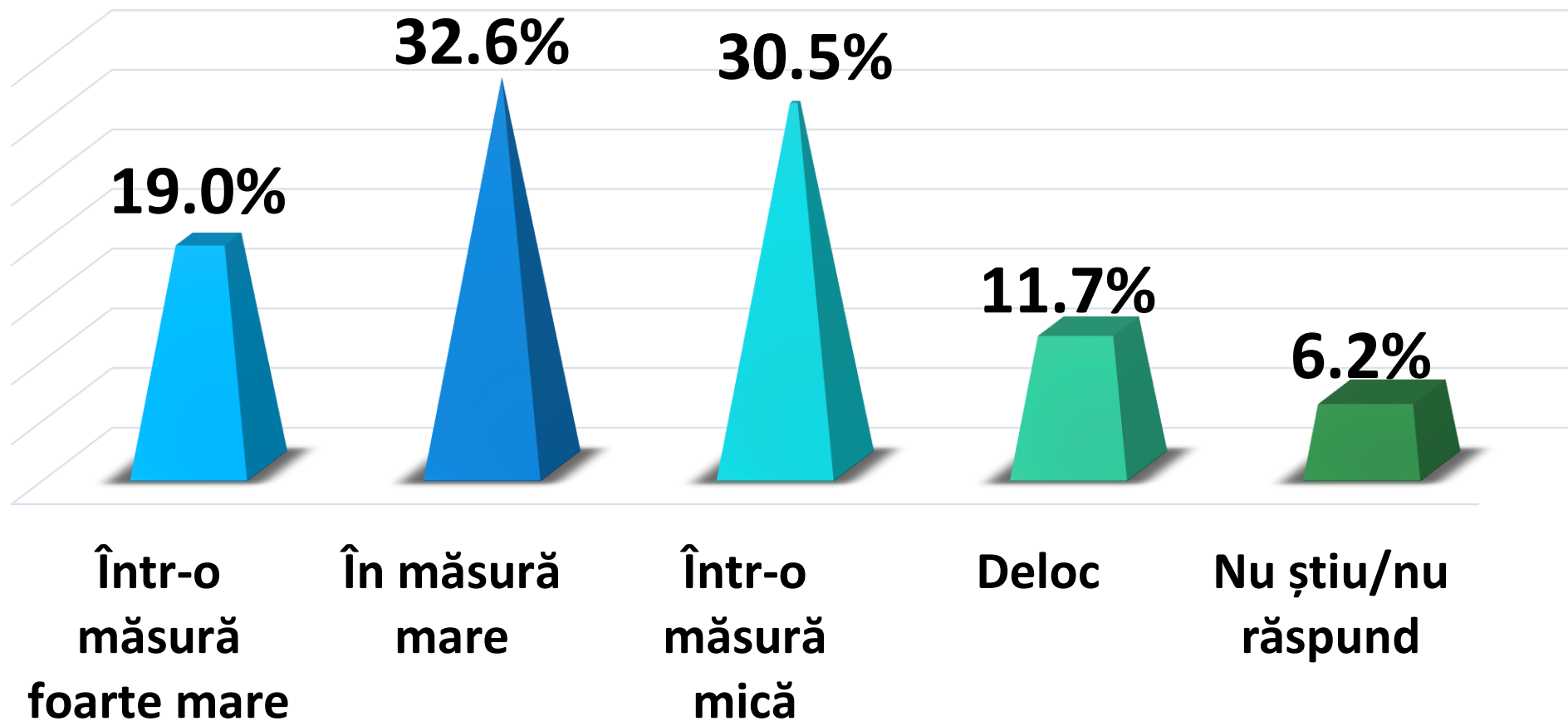
Cât de mulțumit sunteți de situația economică din ultimii 5 ani din Republica Moldova?

Cât de eficiente sunt, în general, reformele implementate în țara noastră?

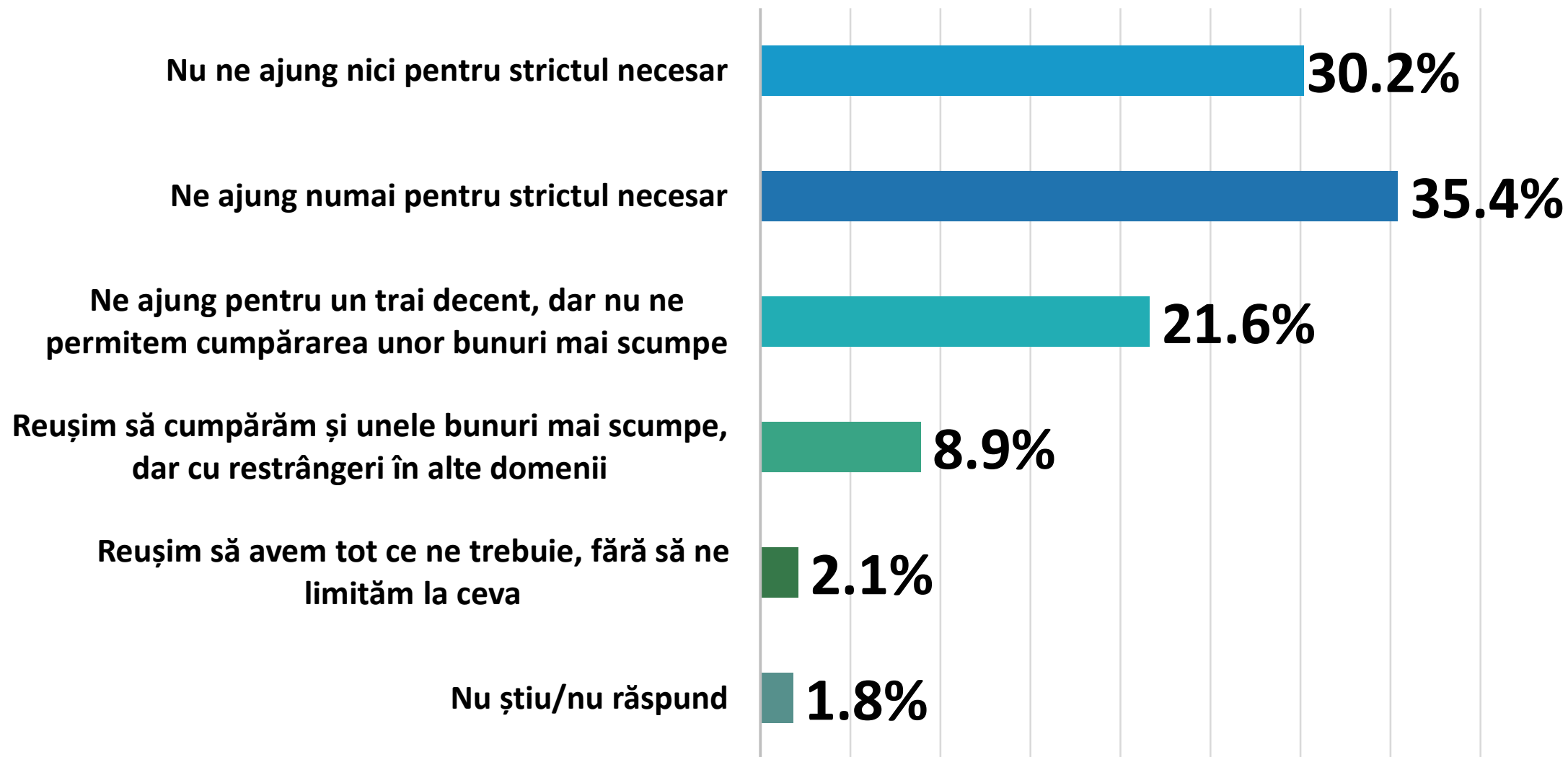

Cum credeți, în ce măsură reformele efectuate în țară pot contribui la dezvoltarea democrației?

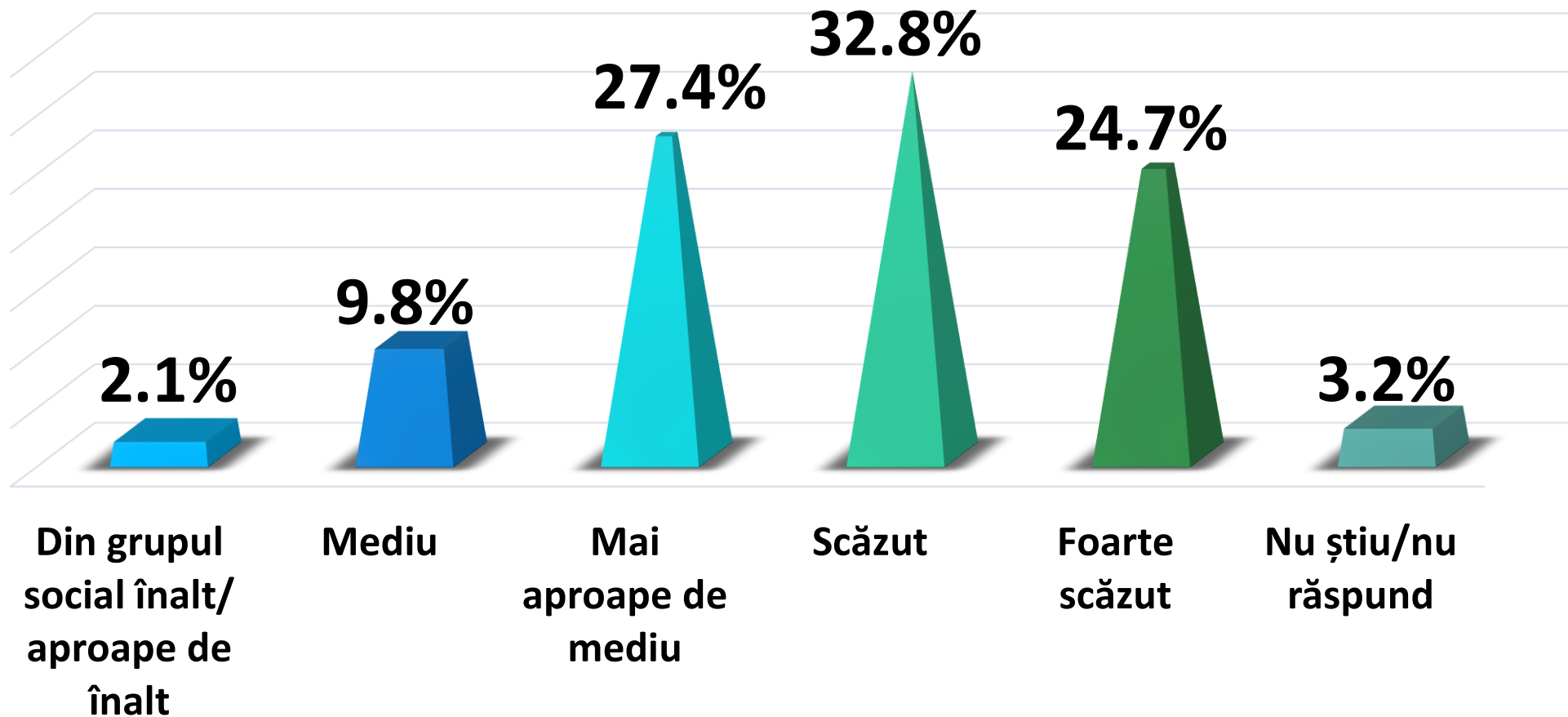

Cât de mulțumit sunteți de...?	Foarte mulțumit	Oarecum mulțumit	Nu prea mulțumit	Deloc mulțumit	Nu știu	Aprecieri pozitive	Aprecieri negative
Reformarea autorităților publice centrale	6,4	26,1	41,5	15,8	10,2	+32,5	-57,3
Activitatea autorităților publice locale	8,9	33,5	36,6	13,4	7,6	+42,4	-50,0
Reformarea sistemului justiției	1,1	10,3	34,1	44,6	9,9	+11,4	-78,7
Reformarea sistemului de pensii	3,9	18,7	23,9	40,8	12,7	+22,6	-64,7
Reforma științei	4,1	22,3	35,4	26,9	11,3	+26,4	-62,3
Reforma în medicină	6,5	24,2	26,8	35,8	6,7	+30,7	-62,6
Reforma în învățământ	8,7	29,8	24,5	30,3	6,7	+38,5	-54,8
Situația din sfera economică	5,3	20,1	32,2	35,9	6,5	+25,4	-68,1
Reforma în sistemul bancar	1,9	18,6	37,0	28,3	14,2	+20,5	-65,3
Politica internă	6,4	19,7	41,4	22,5	10,0	+26,1	-63,9
Situația din cultură	8,7	37,6	33,4	13,5	6,8	+46,3	-46,9
Politica externă	6,4	27,9	38,8	20,2	6,7	+34,3	-59,0
Combaterea corupției	8,7	23,1	30,9	30,5	6,8	+31,8	-61,4
Soluționarea conflictului transnistrean	5,3	21,9	34,0	30,4	8,4	+27,2	-64,4
Reforma sistemului electoral (legislației electorale)	7,6	21,9	36,2	28,2	6,1	+29,5	-64,4

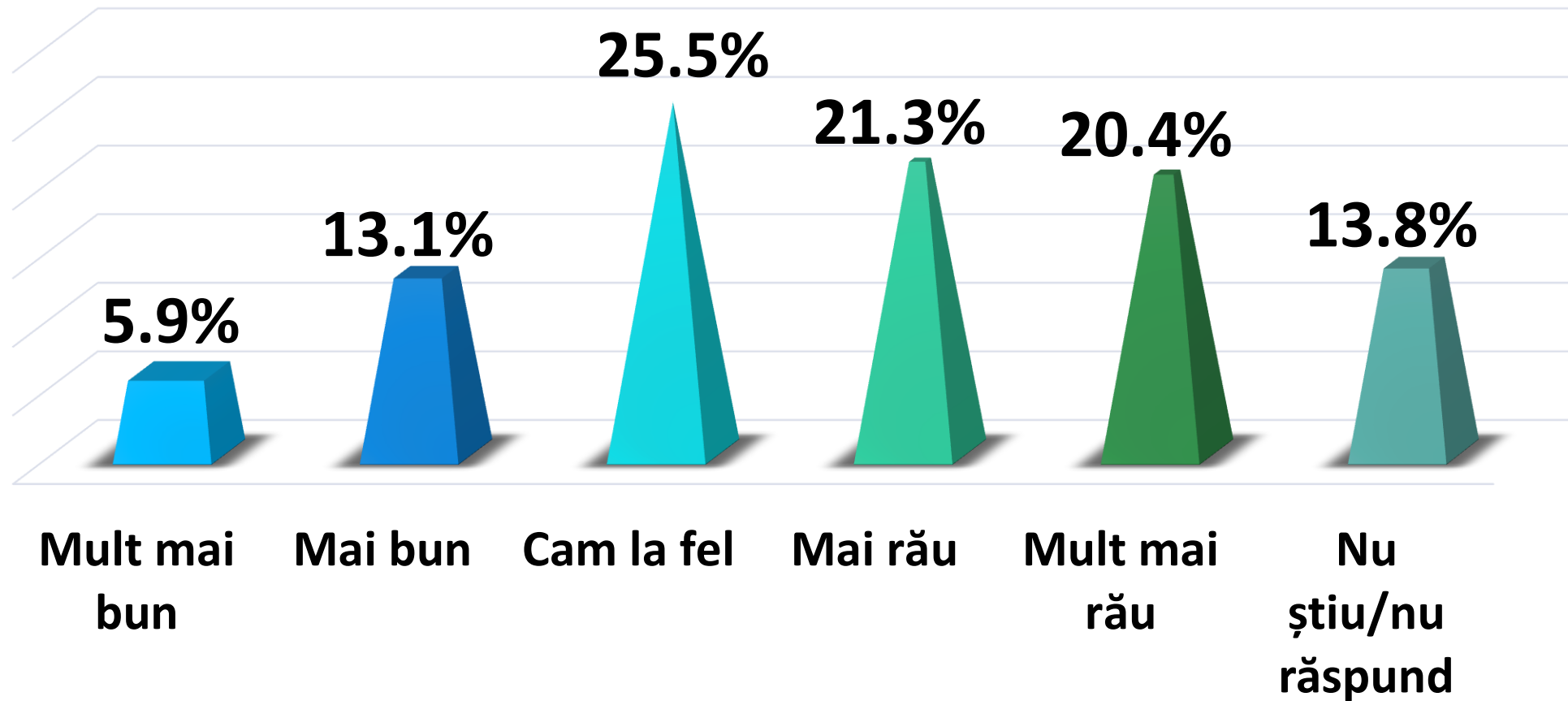
Cum apreciați veniturile actuale ale familiei Dvs.?

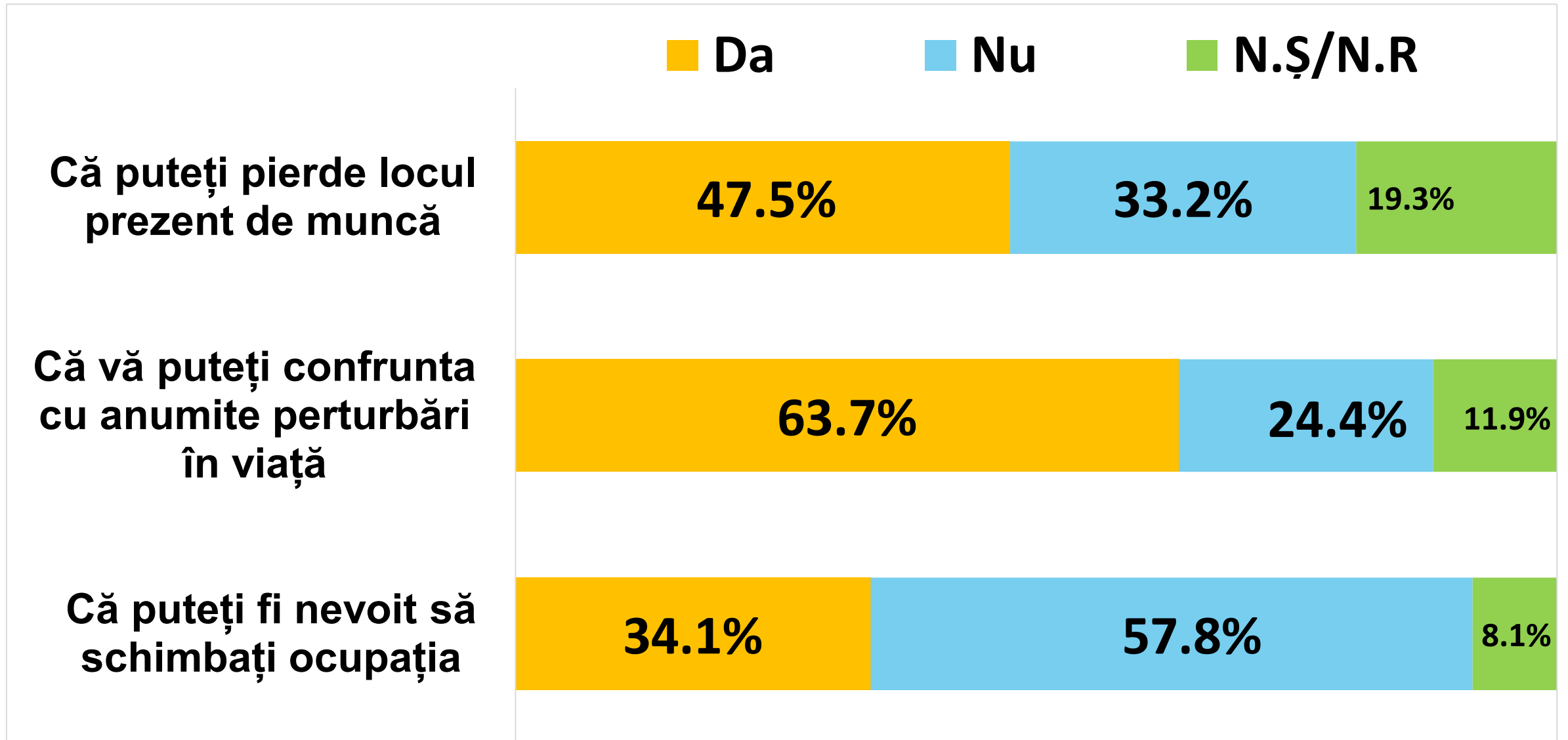
În societate există grupuri/straturi cu statut social diferit. Dvs. din care grup social faceți parte?

Cum este nivelul Dvs. de trai din prezent (2020) în comparație cu nivelul de trai înainte de 1991?

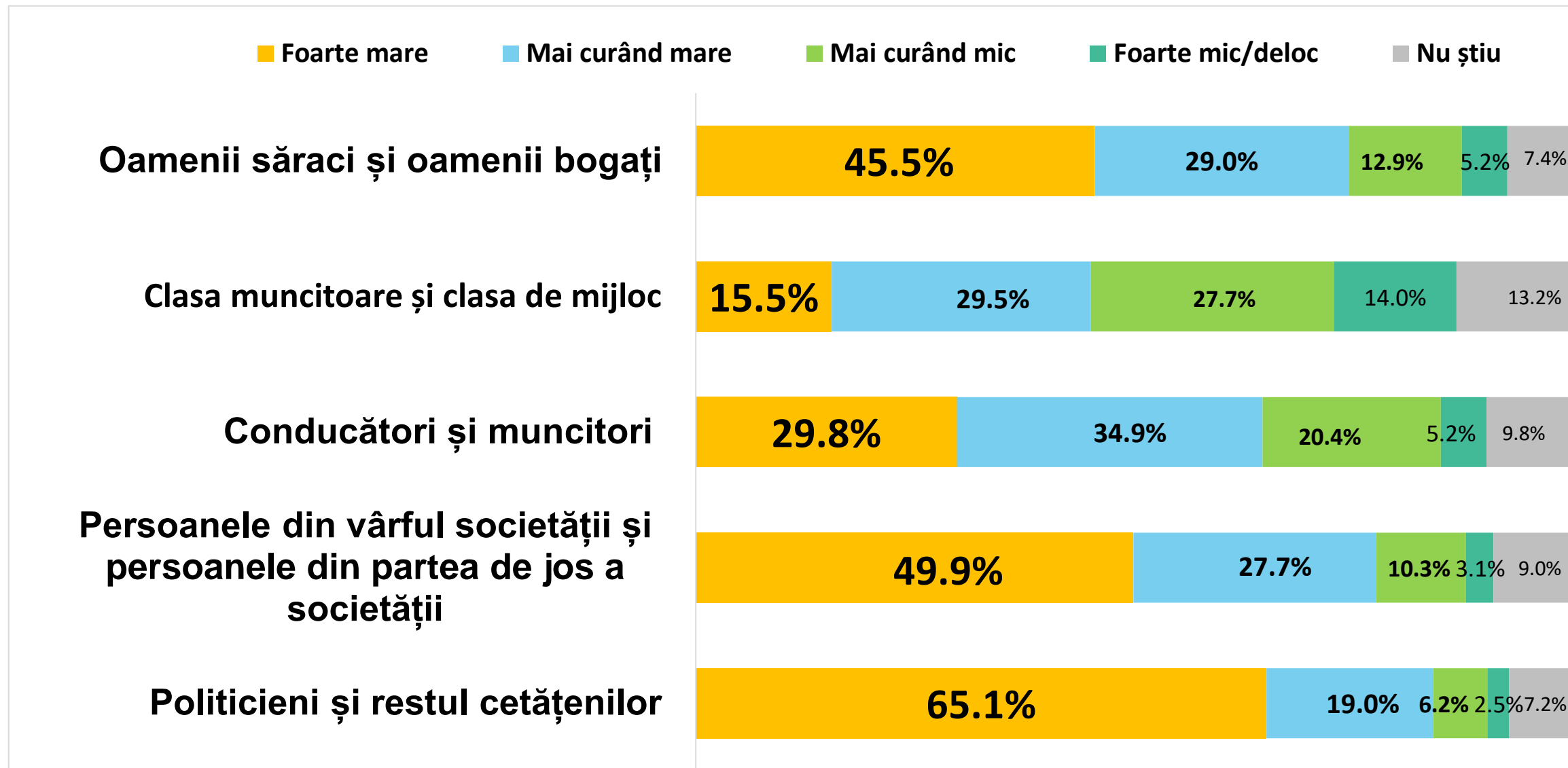

Vă rugăm să ne spuneți dacă Vă este frică de următoarele:

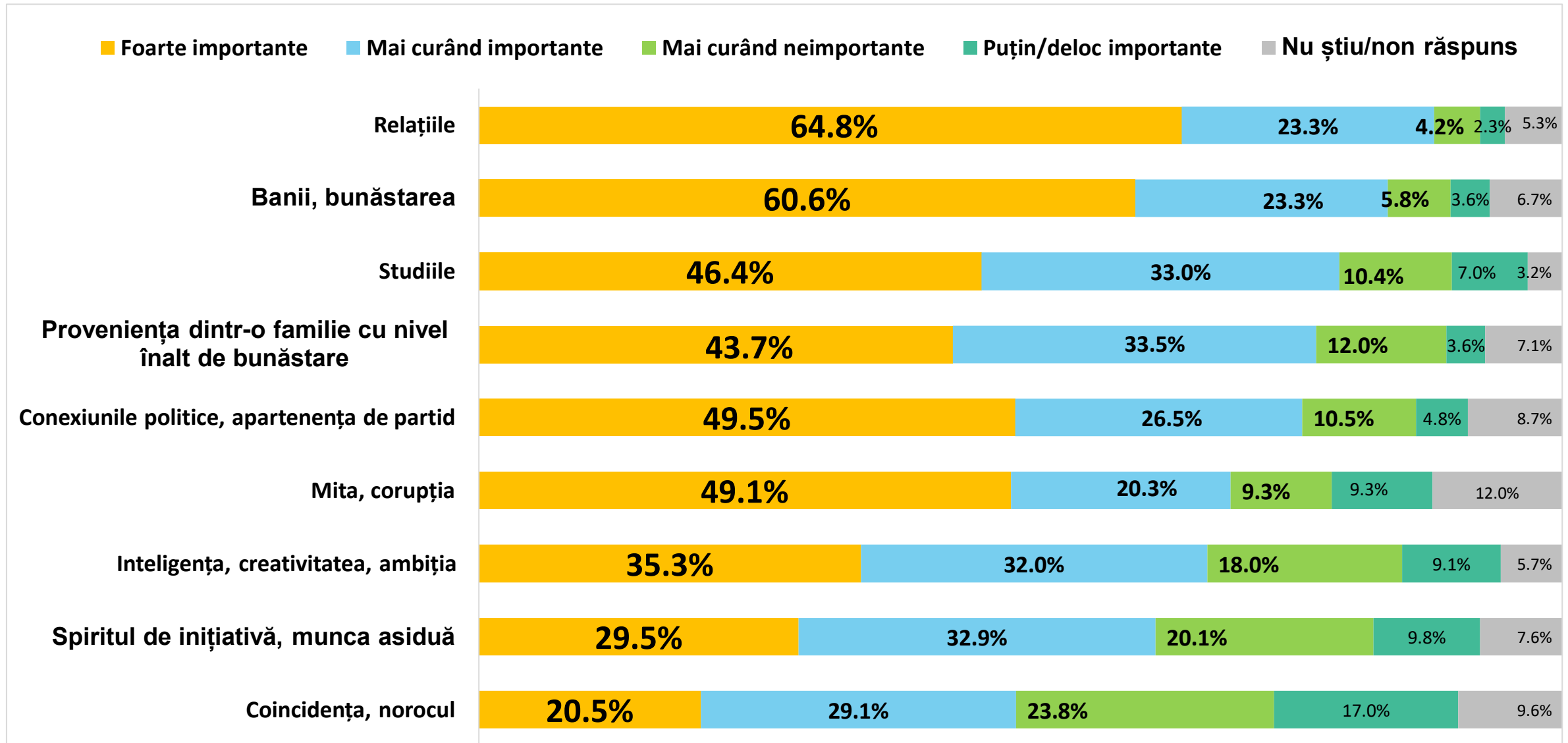
În orice țară există diferențe sau chiar conflicte dintre cei săraci și cei bogați.

În opinia Dvs., în Republica Moldova cât de mare este conflictul dintre următorii:

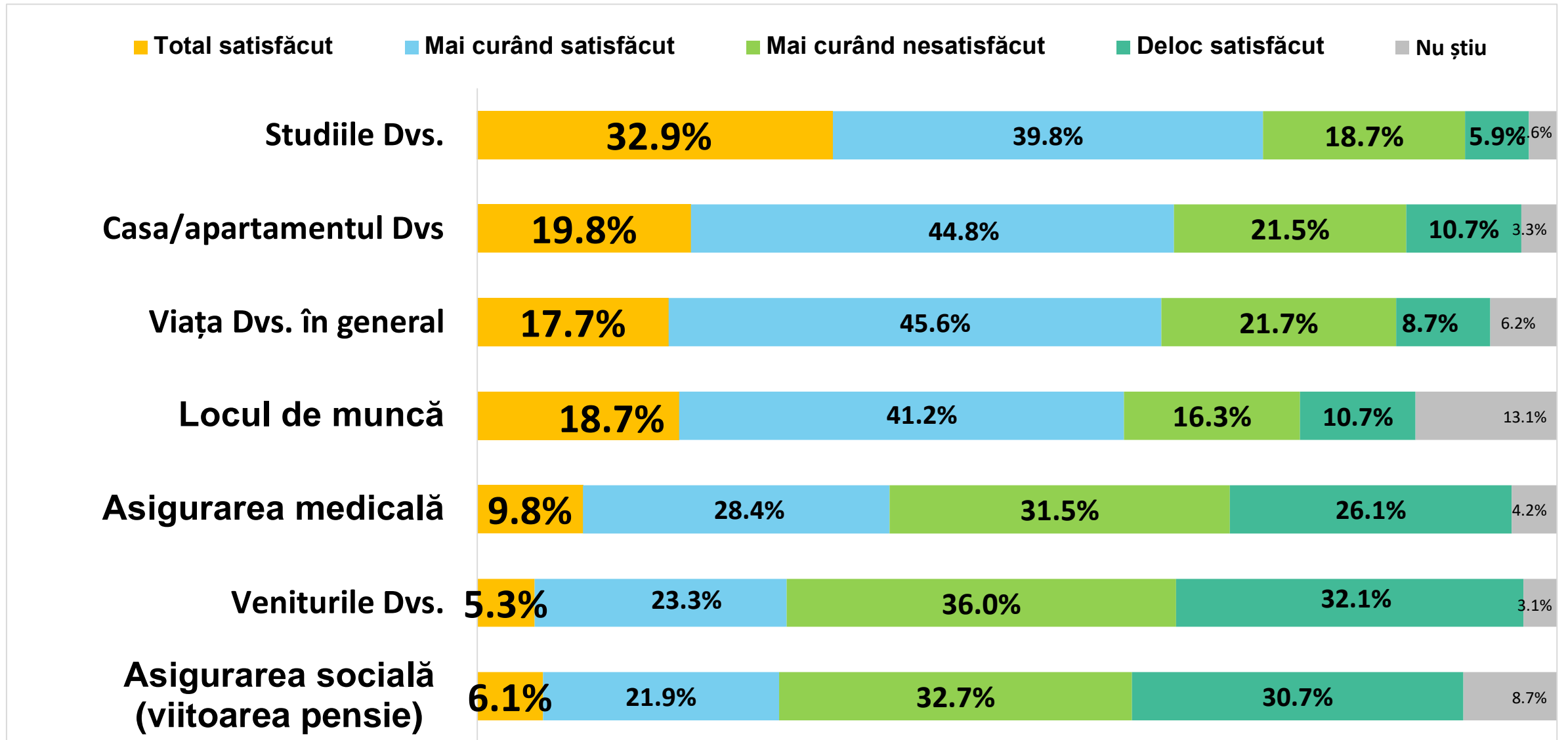

Cum credeți cât de importante sunt următoarele aspecte pentru a ajunge în cercul elitei de sus în Republica Moldova?	Foarte importante	Mai curând importante	Mai curând neimportante	Puțin/deloc importante	Nu știu/non răspuns	Total aprecieri pozitive	Rangul
Relațiile	64,8	23,3	4,2	2,3	5,3	88,1	I
Banii, bunăstarea	60,6	23,3	5,8	3,6	6,7	83,9	II
Studiile	46,4	33,0	10,4	7,0	3,2	79,4	III
Proveniența dintr-o familie cu nivel înalt de bunăstare	43,7	33,5	12,0	3,6	7,1	77,2	IV
Conexiunile politice, apartenența de partid	49,5	26,5	10,5	4,8	8,7	76,0	V
Mita, corupția	49,1	20,3	9,3	9,3	12,0	69,4	VI
Inteligența, creativitatea, ambiția	35,3	32,0	18,0	9,1	5,7	67,3	VII
Spiritul de inițiativă, munca asiduă	29,5	32,9	20,1	9,8	7,6	62,4	VIII
Coincidența, norocul	20,5	29,1	23,8	17,0	9,6	49,6	IX

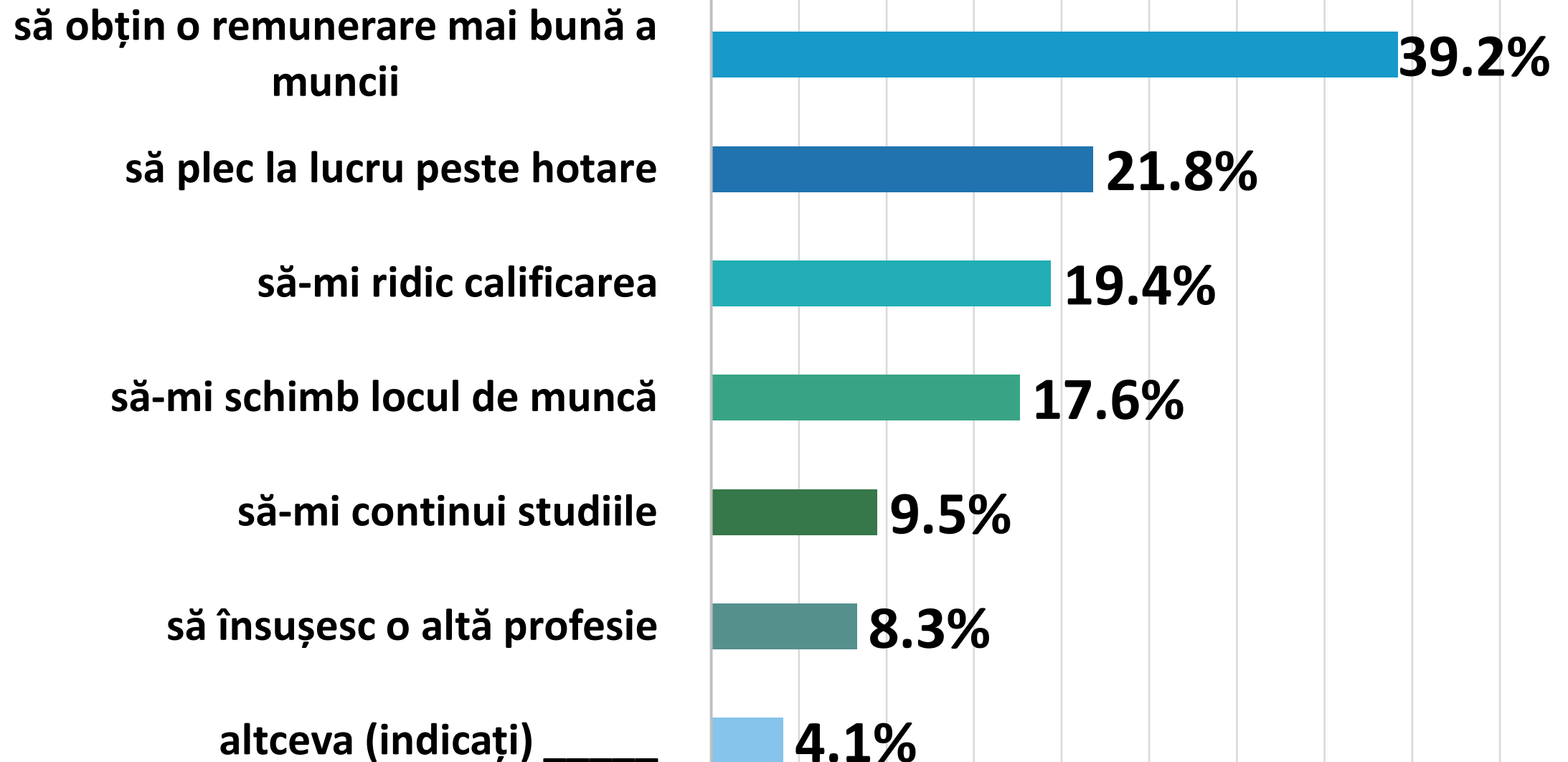
Cum credeți cât de importante sunt următoarele aspecte pentru a ajunge în cercul elitei de sus în Republica Moldova?

Dacă ne referim la Dvs. personal, în ce măsură sunteți satisfăcut de următoarele:

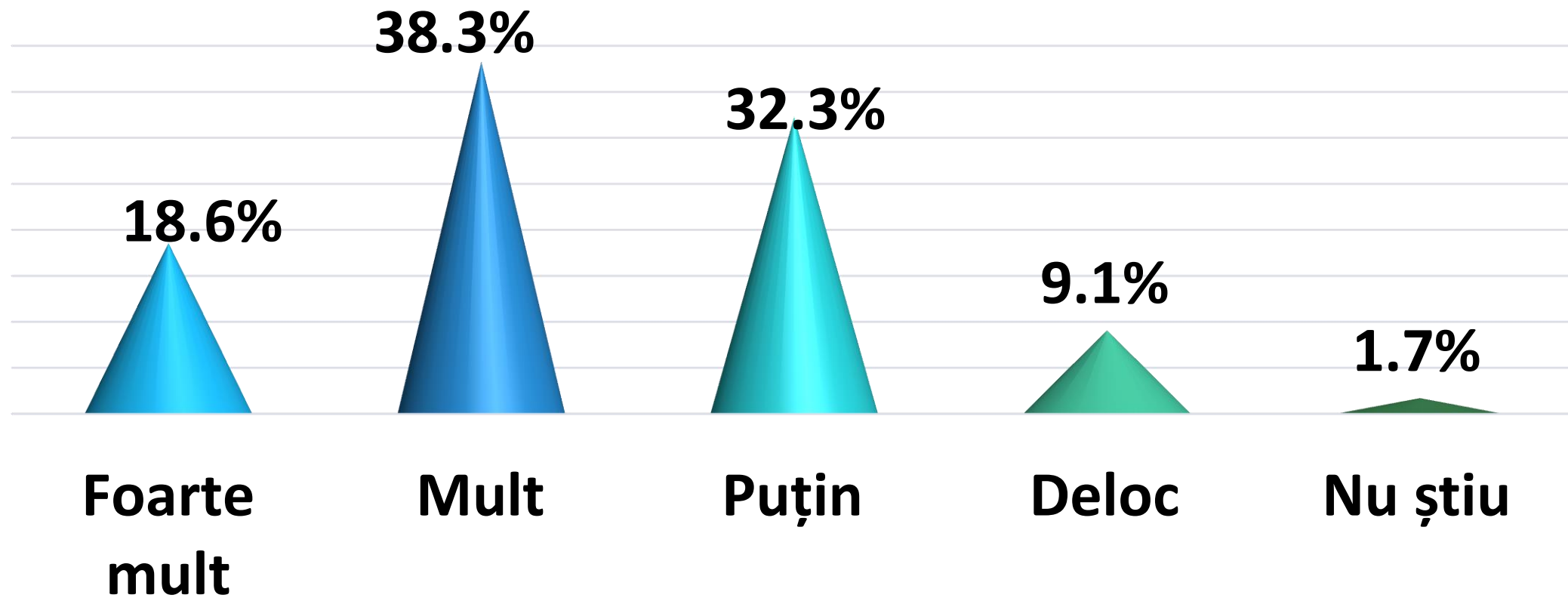

Care vă sunt planurile pentru viitorul apropiat?

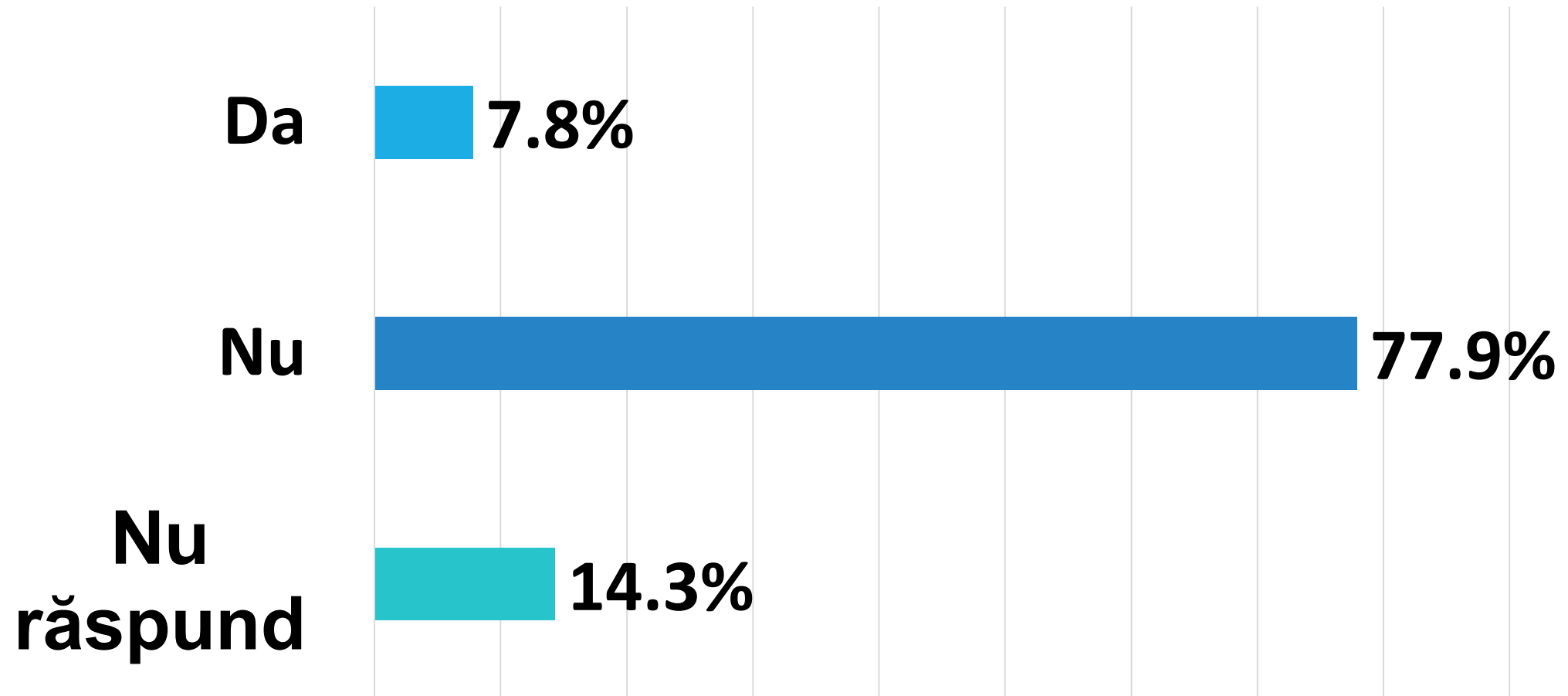

Blocul politic

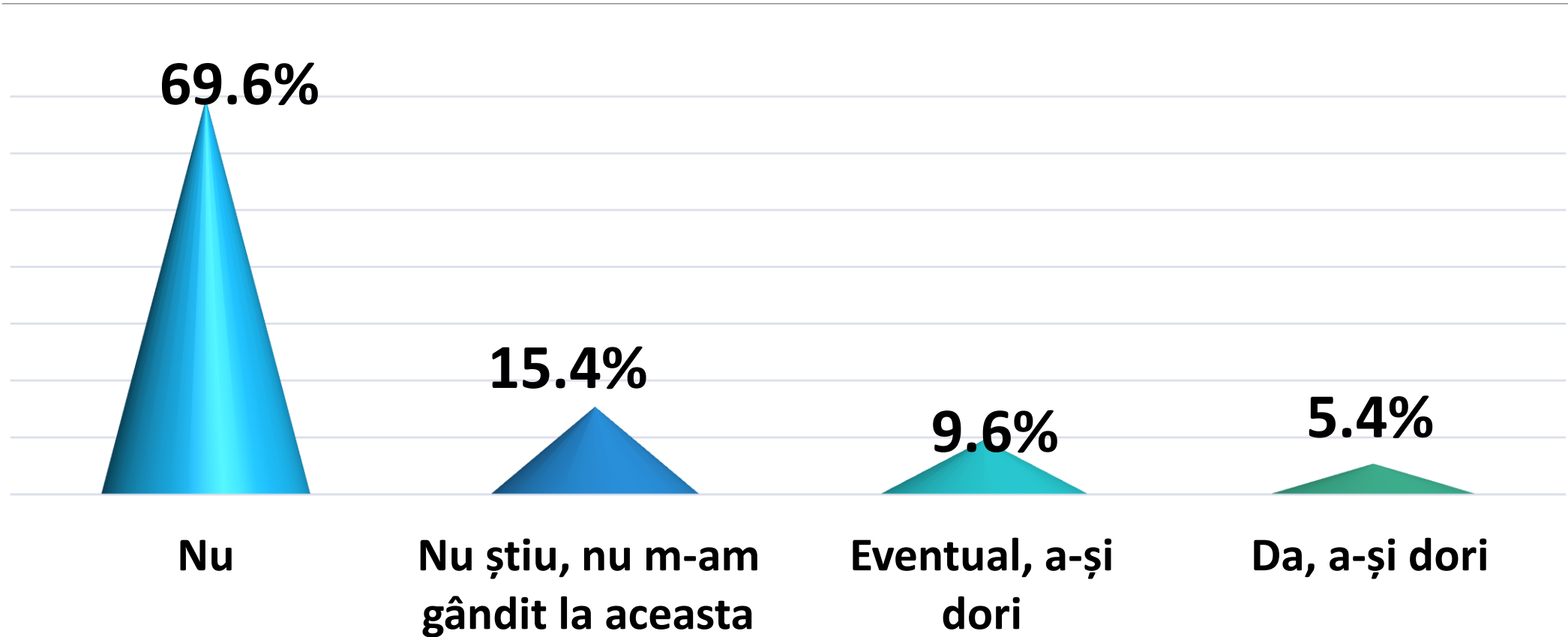
Vă rugăm să ne spuneți în ce măsură Dvs. sunteți interesat de politică?

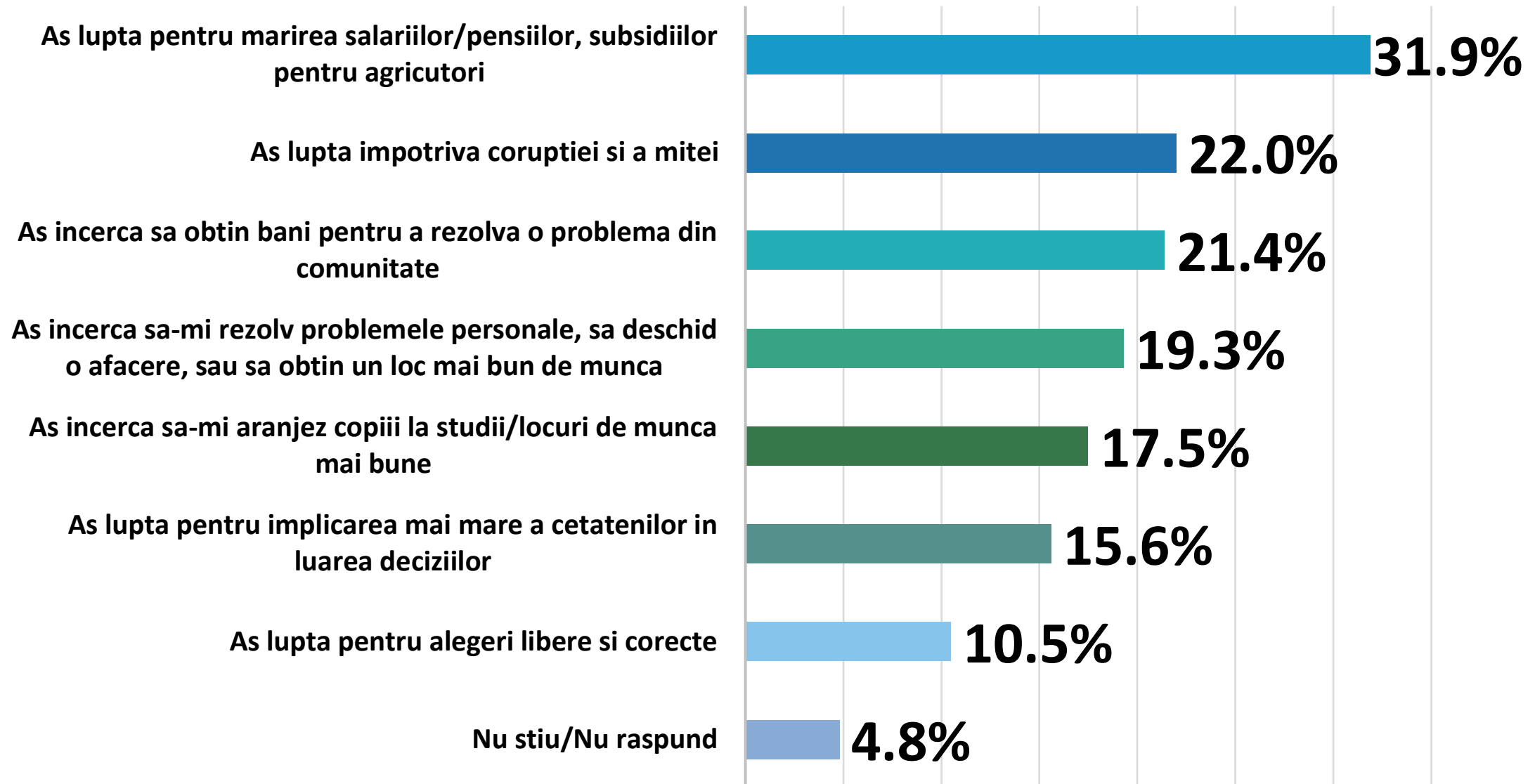
Dvs. sunteți membru al unui partid sau mișcări social-politice?

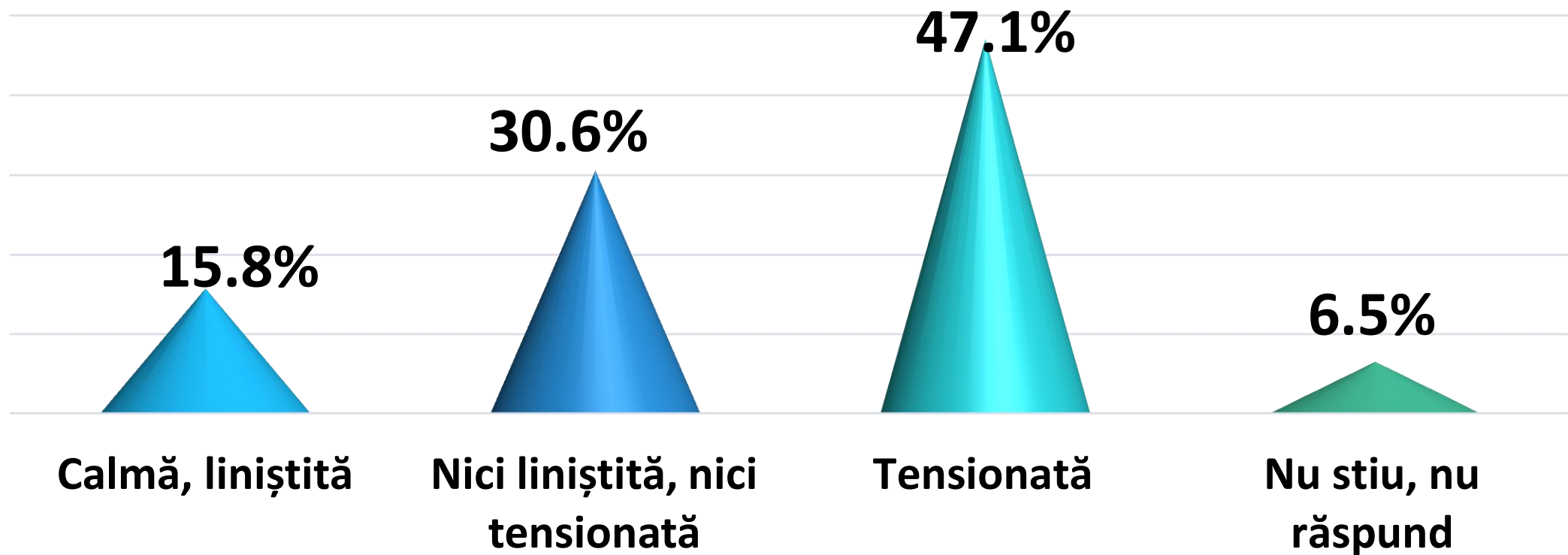
Dvs. ați dori să deveniți membru al unui partid politic?

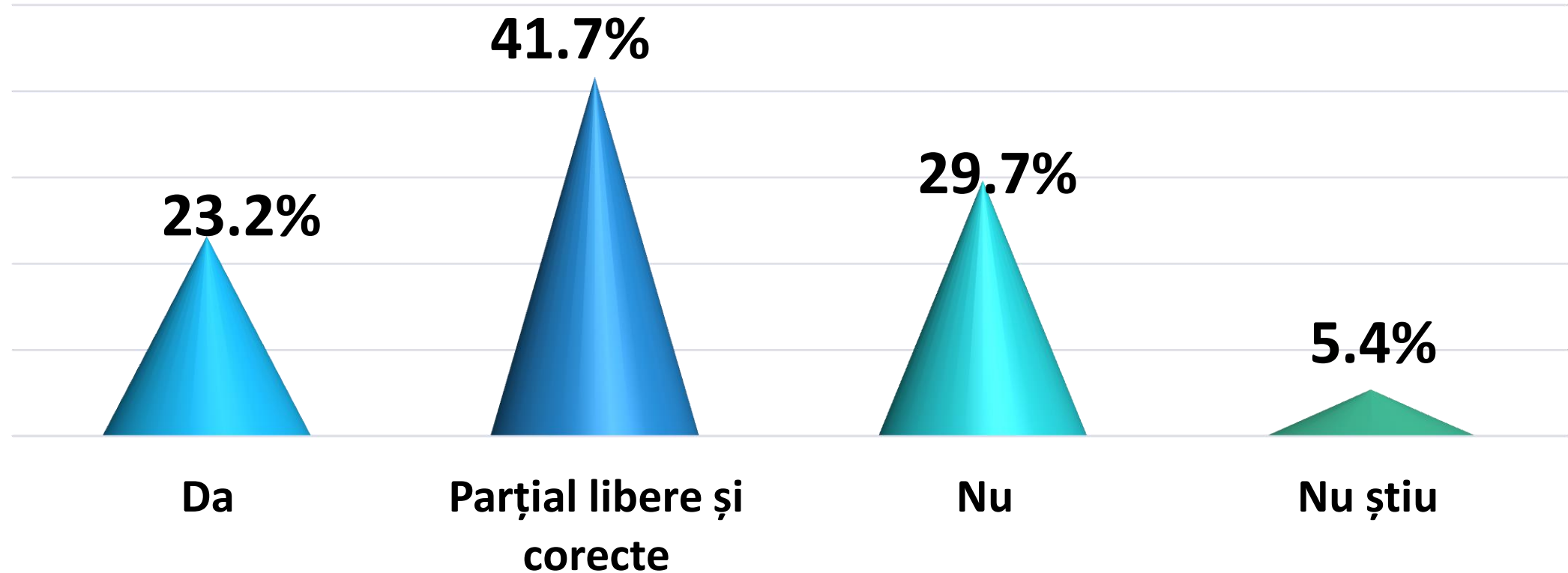
Daca ați fi in politica, care din scopurile de mai jos ați încerca sa le atingeți?

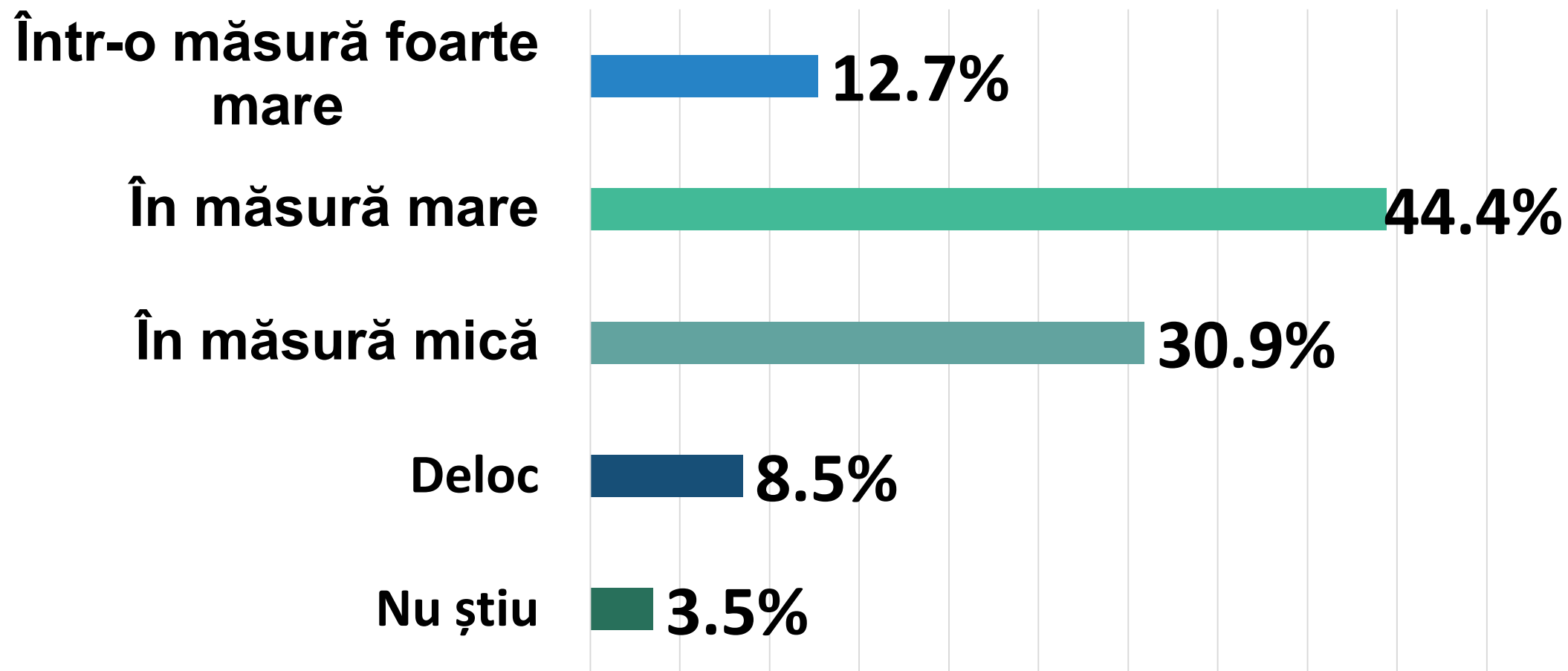
Cum apreciați situația social-politică actuală din țară?

Credeți că alegerile în Republica Moldova sunt libere și corecte?

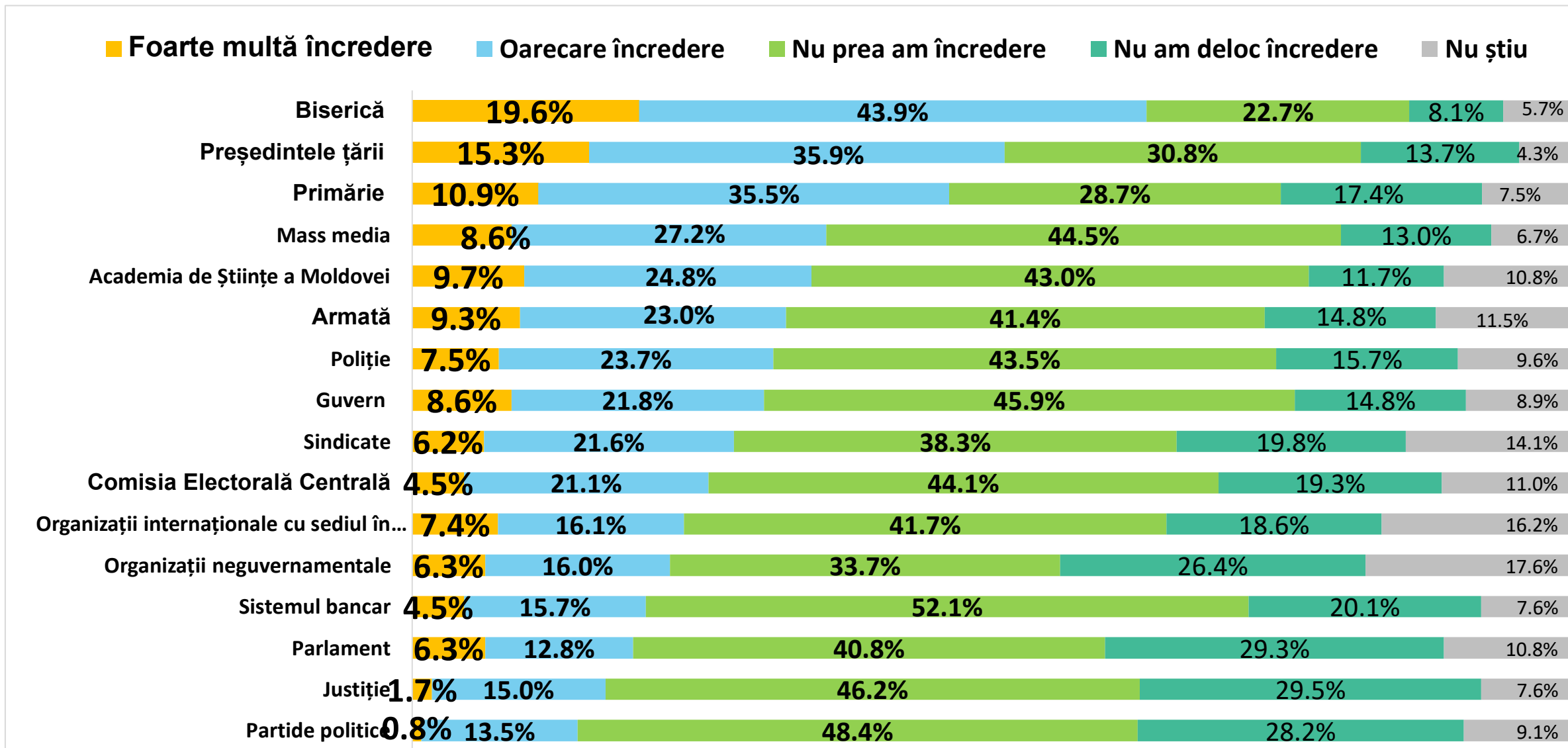

În ce măsură considerați că populația Republicii Moldova are acces liber la informație? (un singur răspuns)

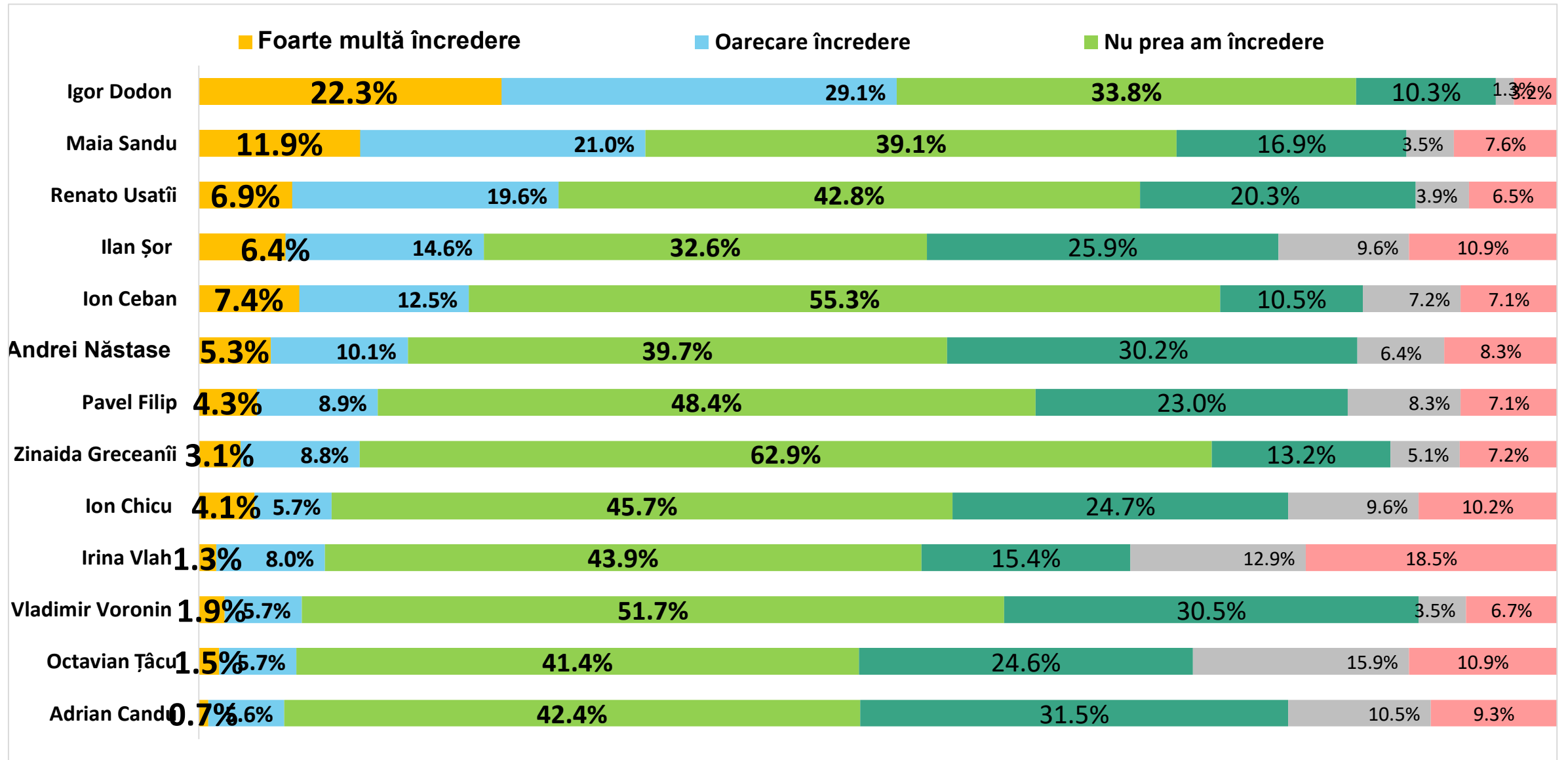
Câtă încredere aveți în... ? (Câte un răspuns pe fiecare rând)	<i>Foarte multă încredere</i>	<i>Oarecare încredere</i>	<i>Nu prea am încredere</i>	<i>Nu am deloc încredere</i>	<i>Nu știu</i>	<i>Total aprecieri pozitive</i>	<i>Rangul</i>
Biserică	19,6	43,9	22,7	8,1	5,7	63,5	I
Președintele țării	15,3	35,9	30,8	13,7	4,3	51,2	II
Primărie	10,9	35,5	28,7	17,4	7,5	46,4	III
Mass media	8,6	27,2	44,5	13,0	6,7	35,8	IV
Academia de Științe a Moldovei	9,7	24,8	43,0	11,7	10,8	34,5	V
Armată	9,3	23,0	41,4	14,8	11,5	32,3	VI
Poliție	7,5	23,7	43,5	15,7	9,6	31,2	VII
Guvern	8,6	21,8	45,9	14,8	8,9	30,4	VIII
Sindicate	6,2	21,6	38,3	19,8	14,1	27,8	IX
Comisia Electorală Centrală	4,5	21,1	44,1	19,3	11,0	25,6	X
Organizații internaționale cu sediul în RM	7,4	16,1	41,7	18,6	16,2	23,5	XI
Organizații neguvernamentale	6,3	16,0	33,7	26,4	17,6	22,3	XII
Sistemul bancar	4,5	15,7	52,1	20,1	7,6	20,2	XIII
Parlament	6,3	12,8	40,8	29,3	10,8	19,1	XIV
Justiție	1,7	15,0	46,2	29,5	7,6	16,7	XV
Partide politice	0,8	13,5	48,4	28,2	9,1	14,3	XVI

Câtă încredere aveți în... ? (Câte un răspuns pe fiecare rând)

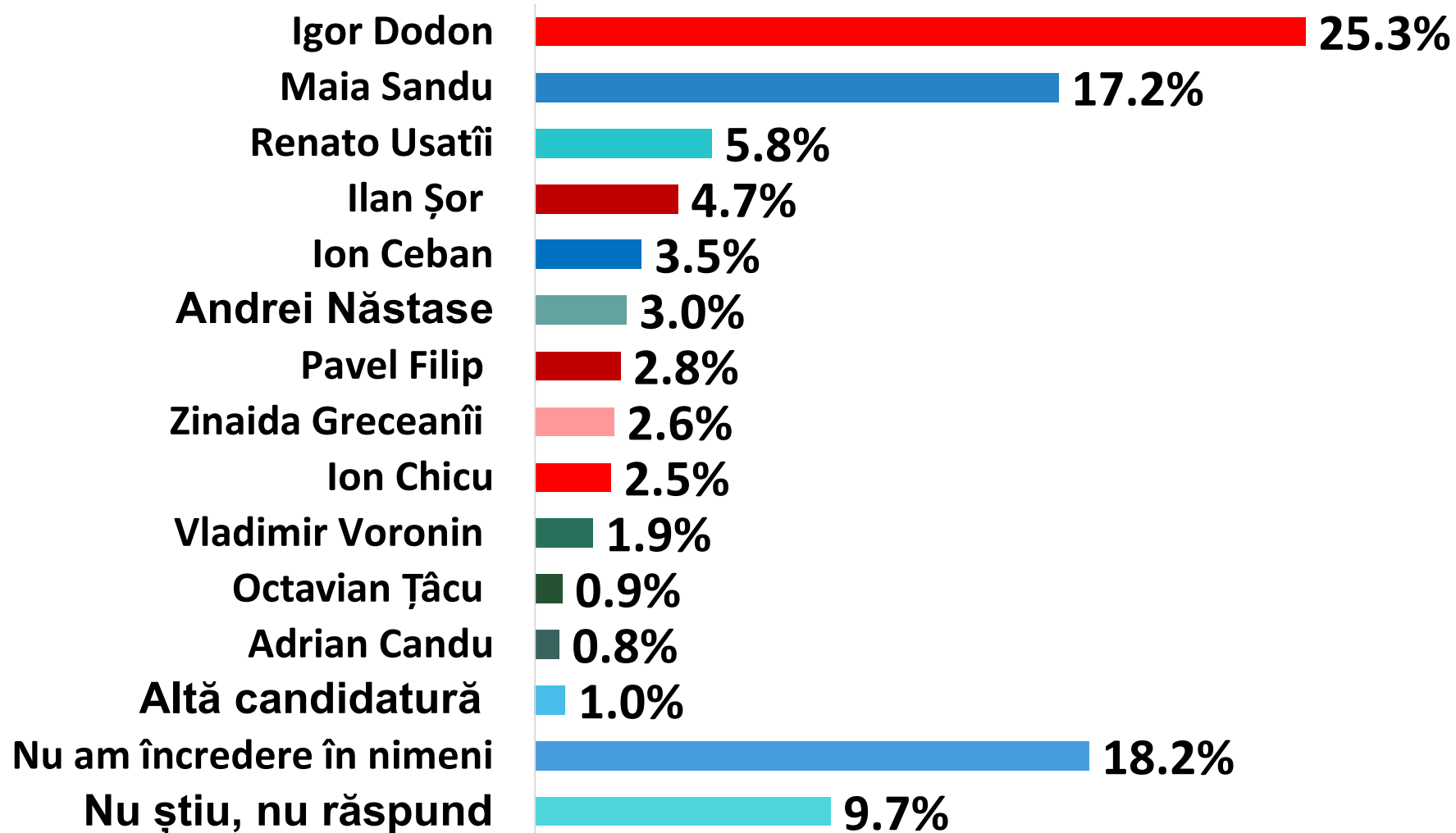

Câtă încredere aveți în următoarele personalități politice?	<i>Foarte multă încredere</i>	<i>Oarecare încredere</i>	<i>Nu prea am încredere</i>	<i>Nu am deloc încredere</i>	<i>Nu am auzit de el</i>	<i>Nu știu, Nu răspund</i>	<i>Aprecieri pozitive</i>	<i>Rangul</i>
Igor Dodon	22,3	29,1	33,8	10,3	1,3	3,2	51,4	I
Maia Sandu	11,9	21,0	39,1	16,9	3,5	7,6	32,9	II
Renato Usatîi	6,9	19,6	42,8	20,3	3,9	6,5	26,5	III
Ilan Șor	6,4	14,6	32,6	25,9	9,6	10,9	21,0	IV
Ion Ceban	7,4	12,5	55,3	10,5	7,2	7,1	19,9	V
Andrei Năstase	5,3	10,1	39,7	30,2	6,4	8,3	15,4	VI
Pavel Filip	4,3	8,9	48,4	23,0	8,3	7,1	13,2	VII
Zinaida Greceanîi	3,1	8,8	62,9	13,2	5,1	7,2	11,9	VIII
Ion Chicu	4,1	5,7	45,7	24,7	9,6	10,2	9,8	IX
Irina Vlah	1,3	8,0	43,9	15,4	12,9	18,5	9,3	X
Vladimir Voronin	1,9	5,7	51,7	30,5	3,5	6,7	7,6	XI
Octavian Țăcu	1,5	5,7	41,4	24,6	15,9	10,9	7,2	XII
Adrian Candu	0,7	5,6	42,4	31,5	10,5	9,3	6,3	XIII

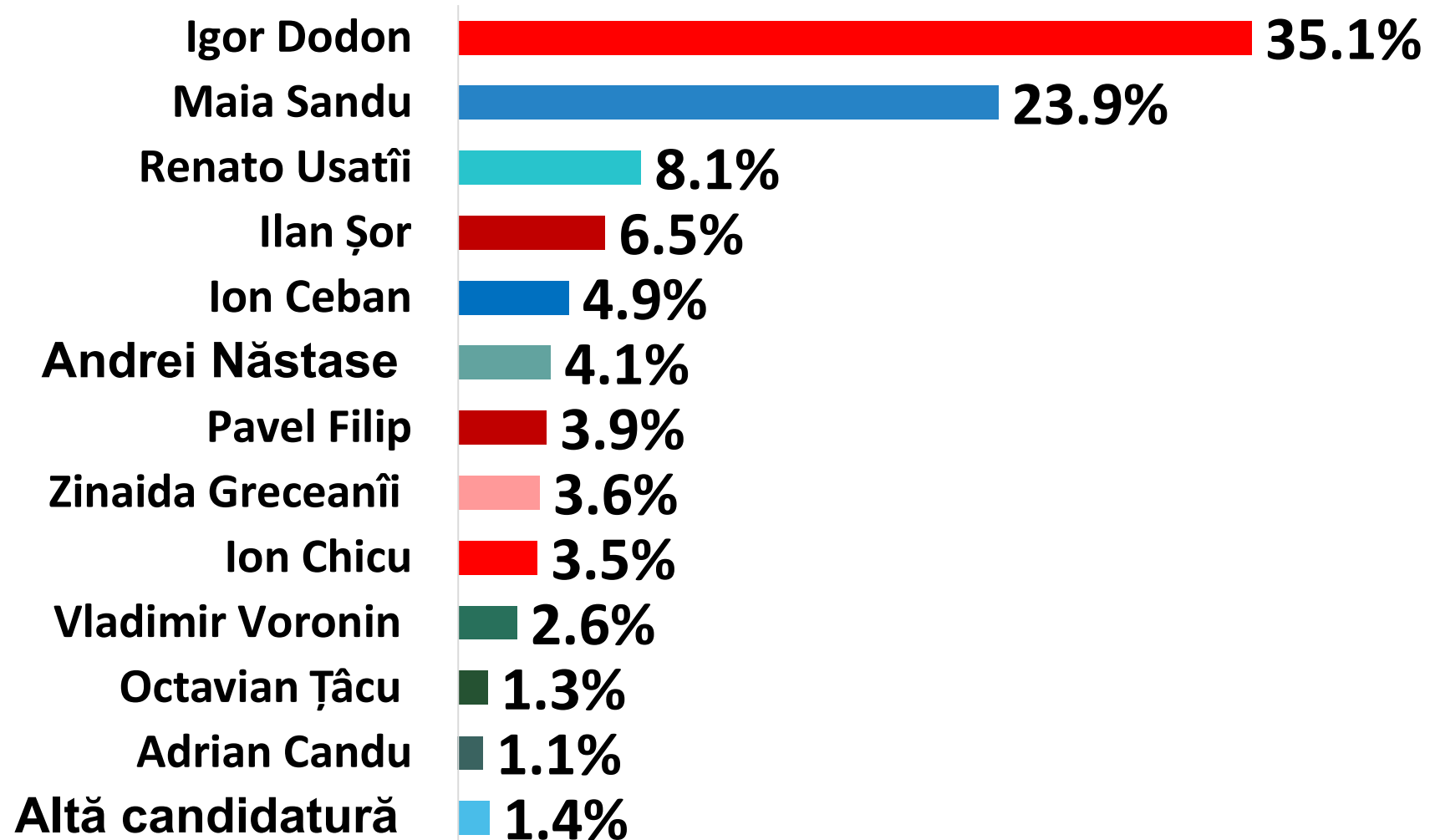
Cîtă încredere aveți în următoarele personalități politice?

Care este personalitatea politică din Republica Moldova în care Dvs. aveți încredere mai mare decât în celelalte? (notați numele persoanei)

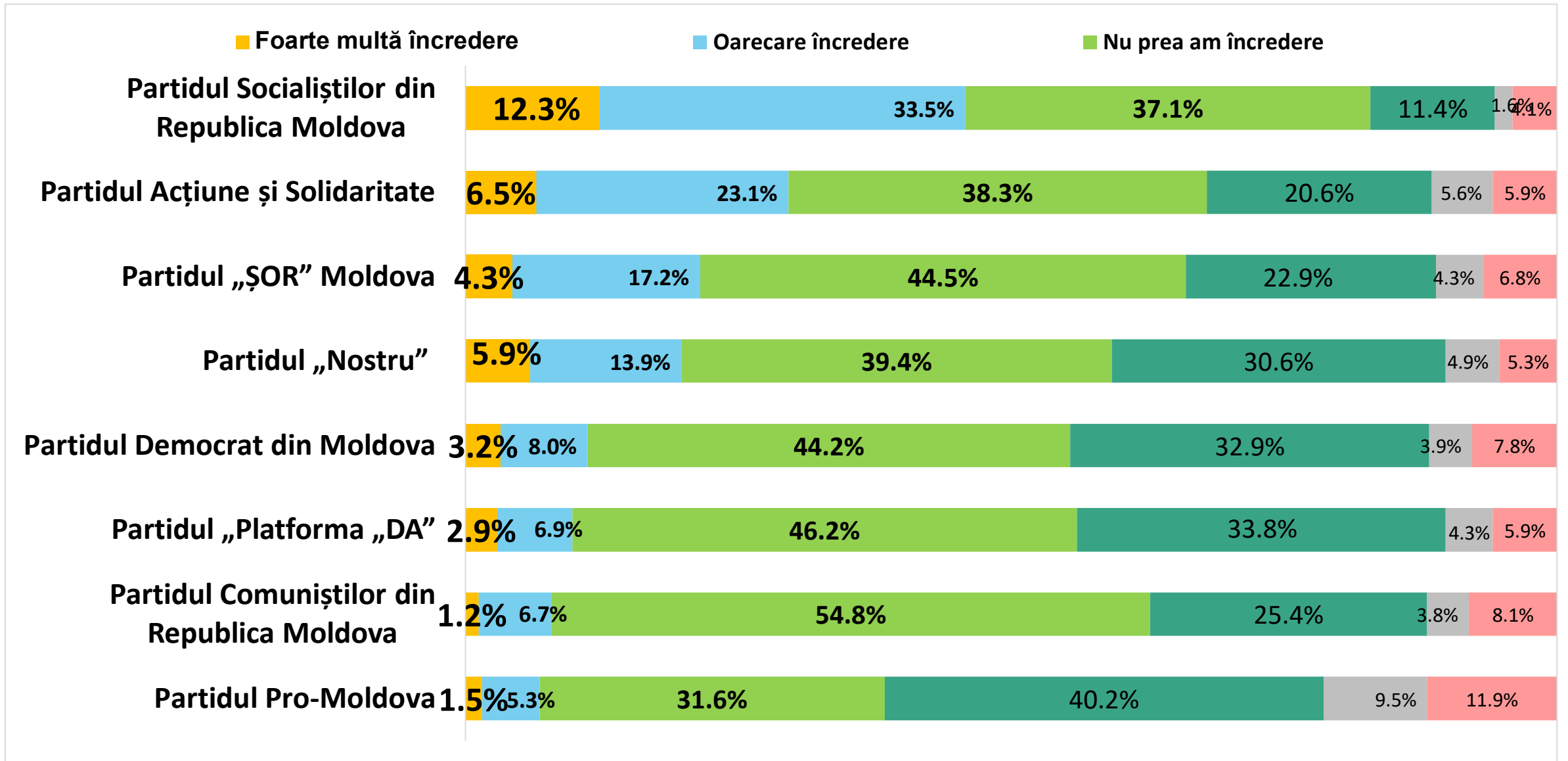

Care este personalitatea politică din Republica Moldova în care Dvs. aveți încredere mai mare decât în celelalte? **Din Totalul Deciși – 72,1%**

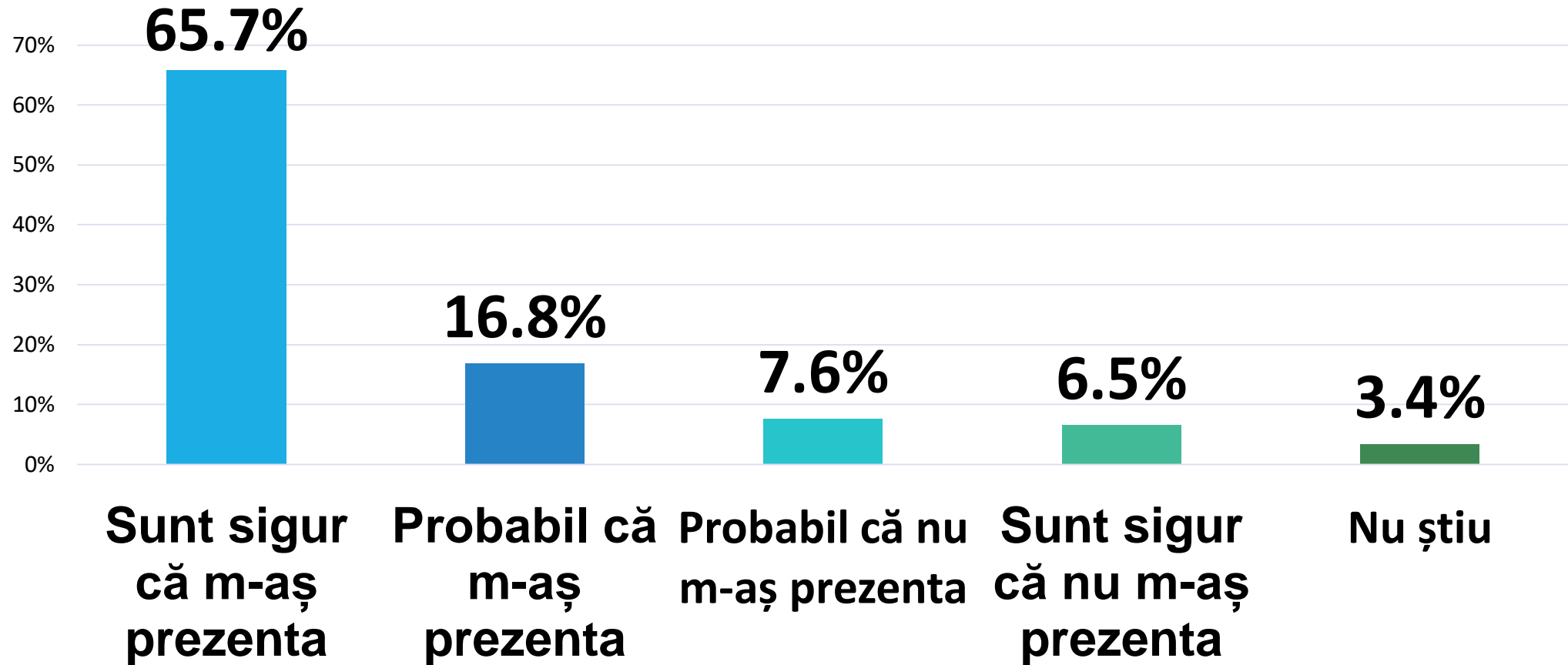

Câtă încredere aveți în următoarele partide politice?	<i>Foarte multă încredere</i>	<i>Oarecare încredere</i>	<i>Nu prea am încredere</i>	<i>Nu am deloc încredere</i>	<i>Nu am auzit de el</i>	<i>Nu știu, Nu răspund</i>	<i>Aprecieri pozitive</i>	<i>Rangul</i>
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	12,3	33,5	37,1	11,4	1,6	4,1	45,8	I
Partidul Acțiune și Solidaritate	6,5	23,1	38,3	20,6	5,6	5,9	29,6	II
Partidul „ȘOR” Moldova	4,3	17,2	44,5	22,9	4,3	6,8	21,5	III
Partidul „Nostru”	5,9	13,9	39,4	30,6	4,9	5,3	19,8	IV
Partidul Democrat din Moldova	3,2	8,0	44,2	32,9	3,9	7,8	11,2	V
Partidul „Platforma „DA”	2,9	6,9	46,2	33,8	4,3	5,9	9,8	VI
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	1,2	6,7	54,8	25,4	3,8	8,1	7,9	VII
Partidul Pro-Moldova	1,5	5,3	31,6	40,2	9,5	11,9	6,8	VIII

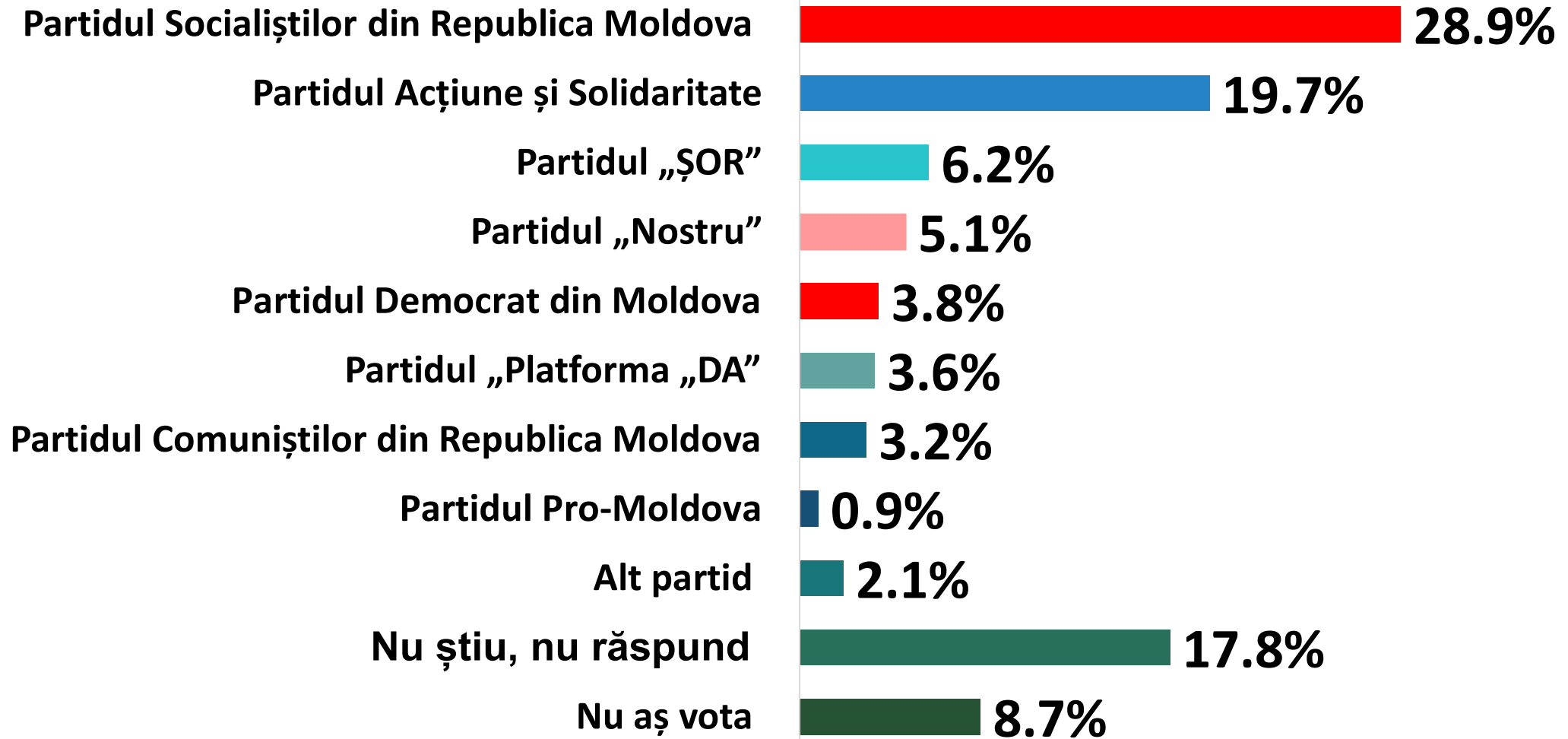
Câtă încredere aveți în următoarele partide politice?

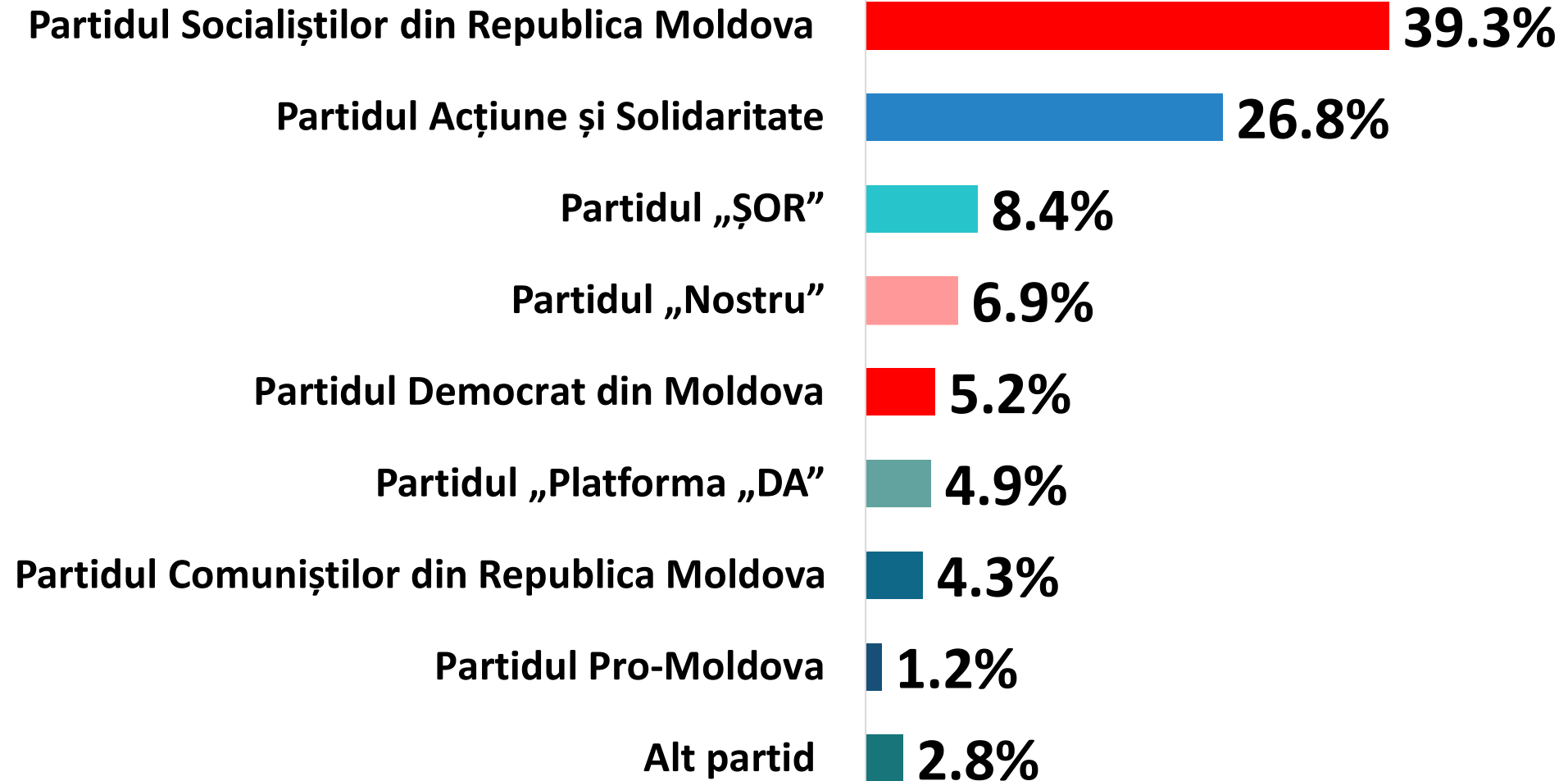
Dacă duminica viitoare s-ar organiza alegeri pentru Parlamentul Republicii Moldova, Dvs. ați merge la votare?

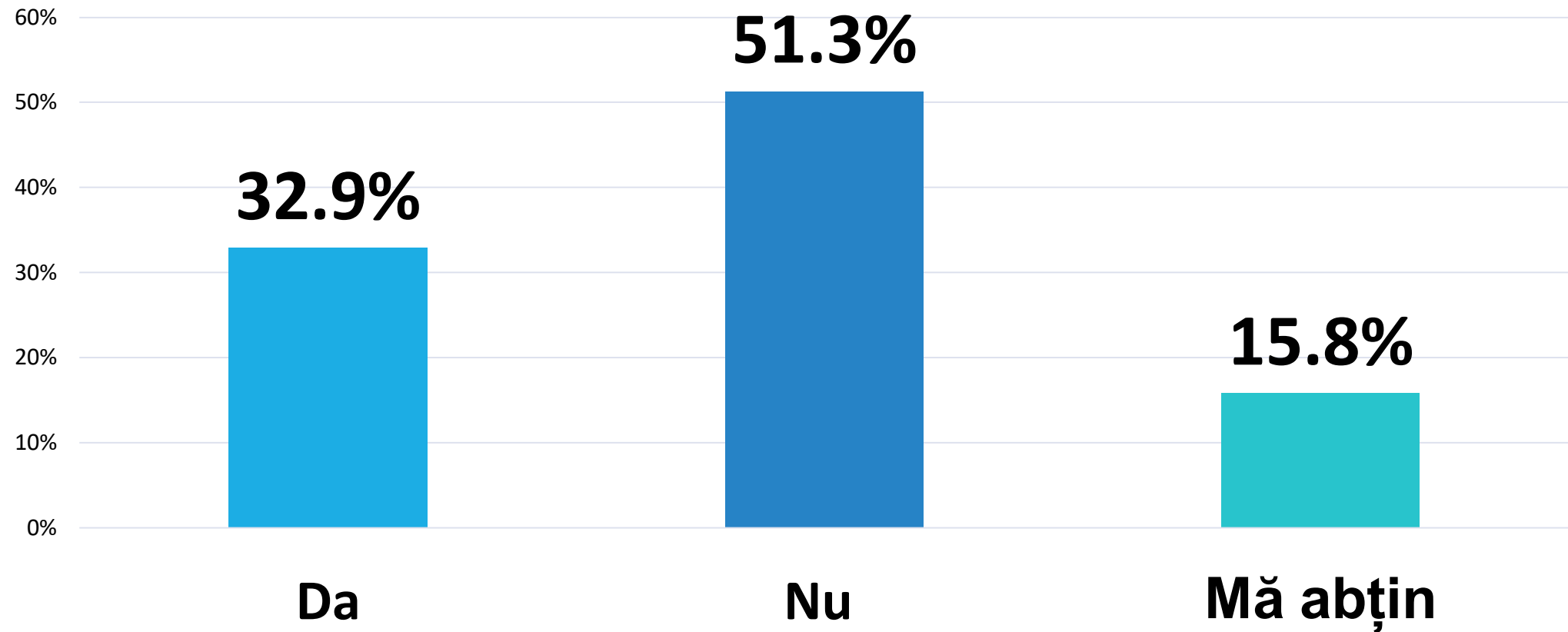
Dacă duminica viitoare, s-ar organiza alegerile Parlamentare, pentru care partid ați vota? (un singur răspuns)

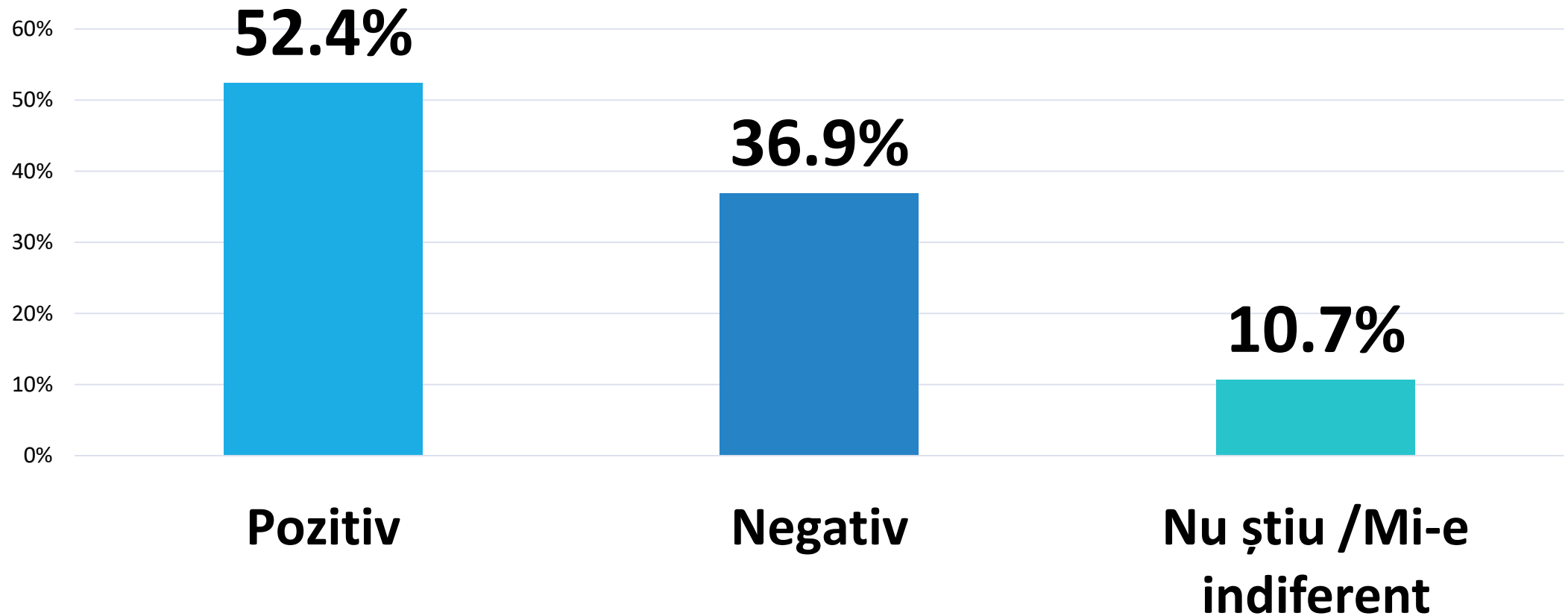
Dacă duminica viitoare, s-ar organiza alegerile Parlamentare, pentru care partid ați vota? **din totalul Deciși, de 73,5%**

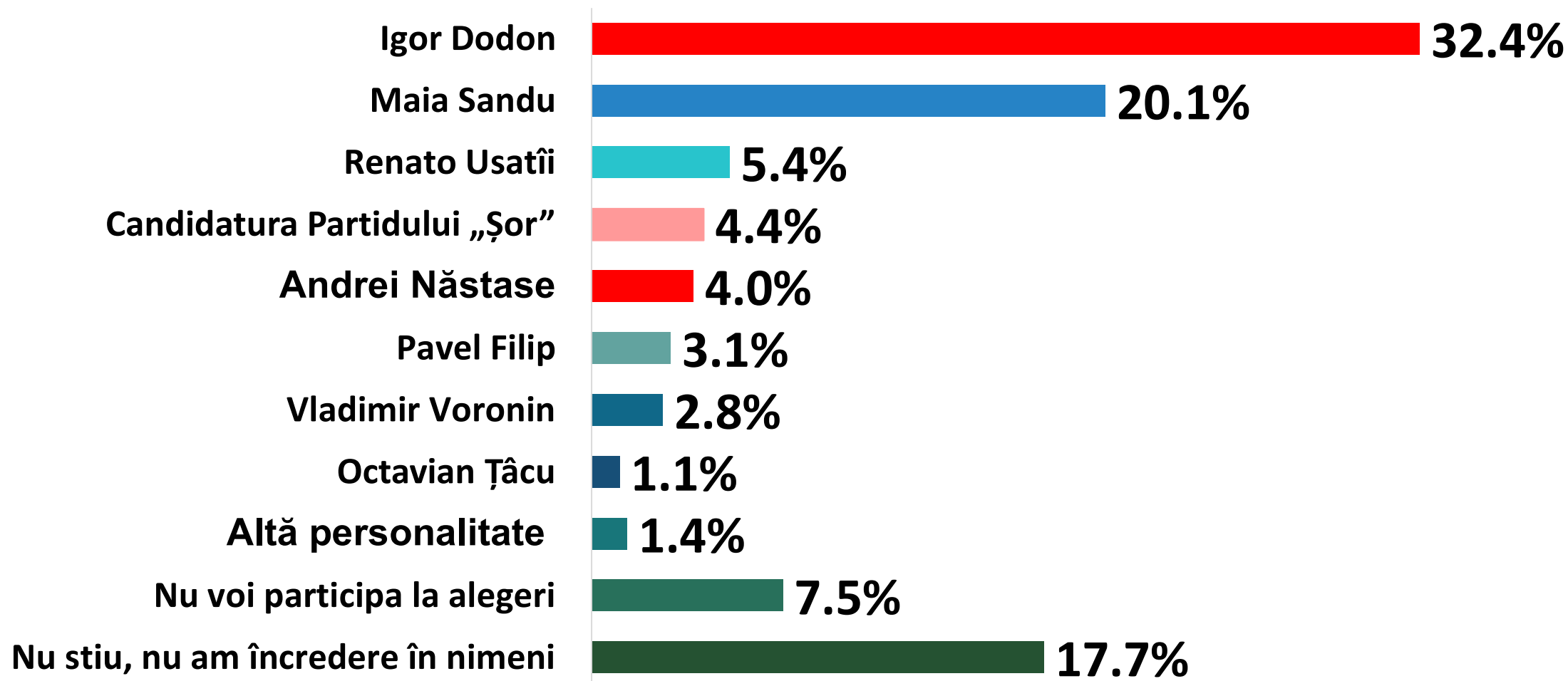
V-ați schimbat oare, în ultimii 5 ani, formațiunea politică favorită (pe care o susțineți)?

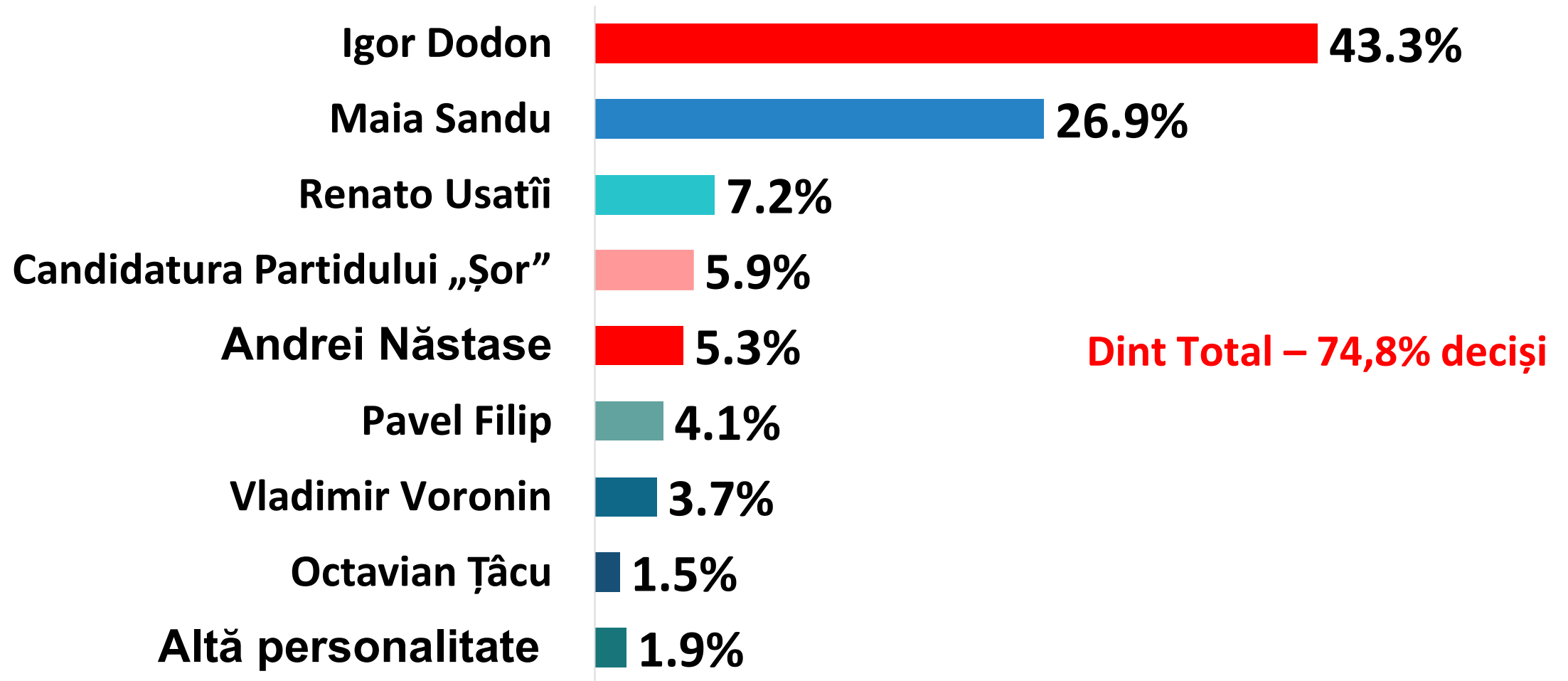
Cum apreciați faptul, dacă în 2020 în Republica Moldova vor avea loc alegeri parlamentare anticipate?

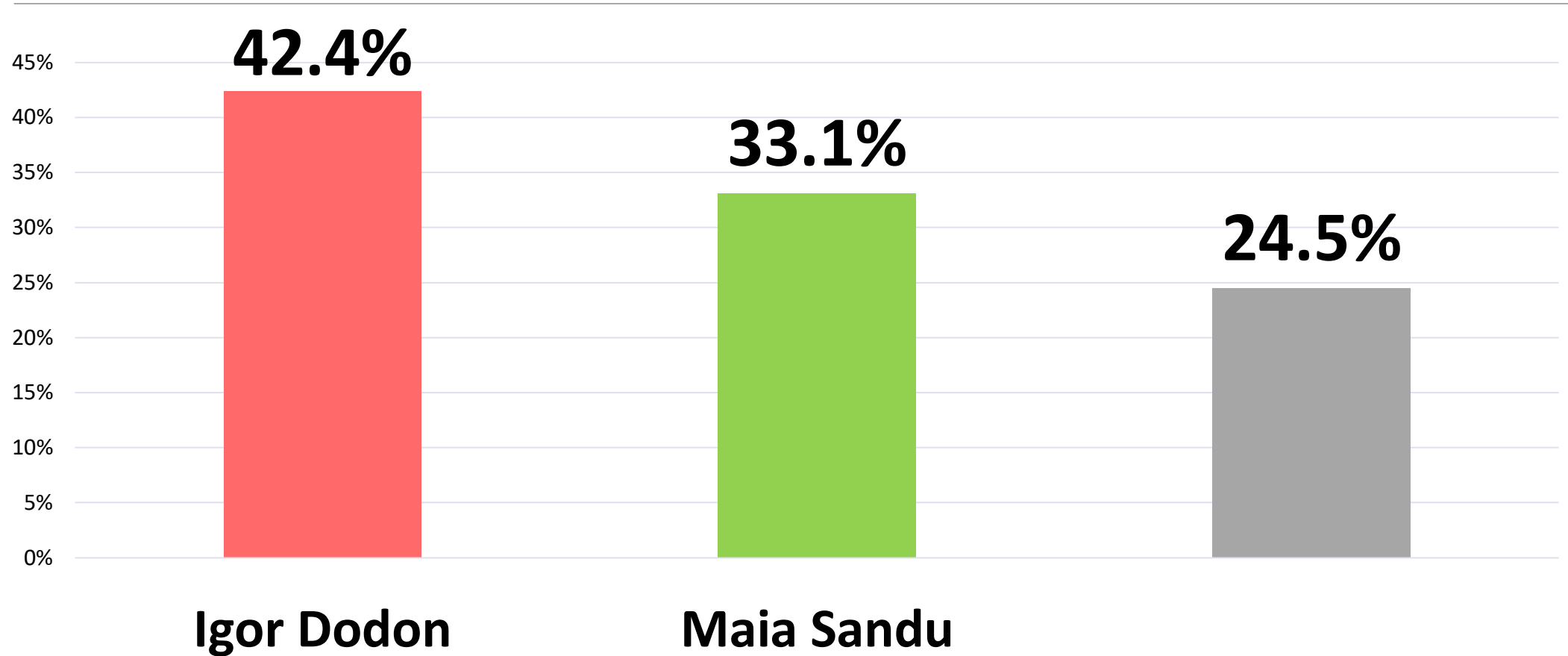
Dacă duminica viitoare, s-ar organiza alegeri directe pentru postul de președinte al Republicii Moldova, Dvs. pentru cine ați vota? (Întrebare deschisă, un singur răspuns)

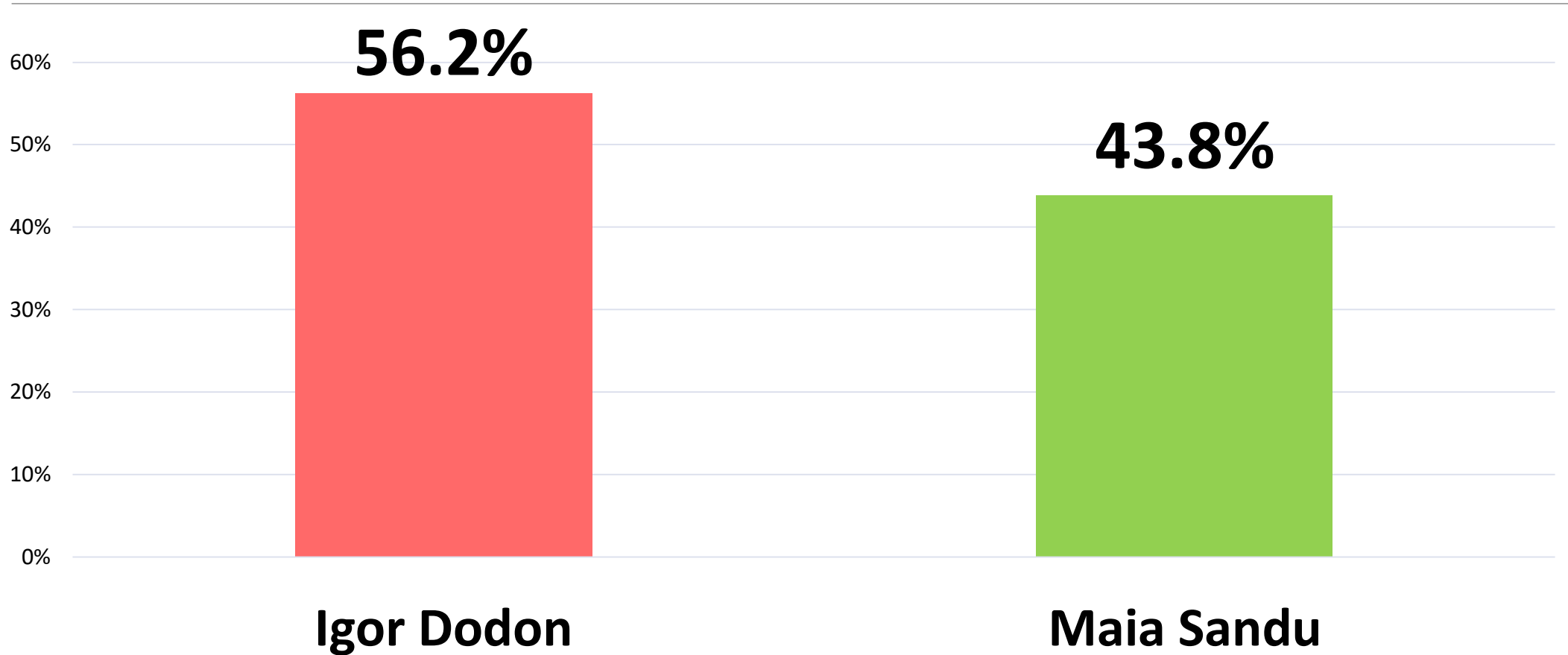
Dacă duminica viitoare, s-ar organiza alegeri directe pentru postul de președinte al Republicii Moldova, Dvs. pentru cine ați vota?

Dacă în turul 2 al alegerilor prezidențiale vor accede Maia Sandu și Igor Dodon, pentru cine veți vota?

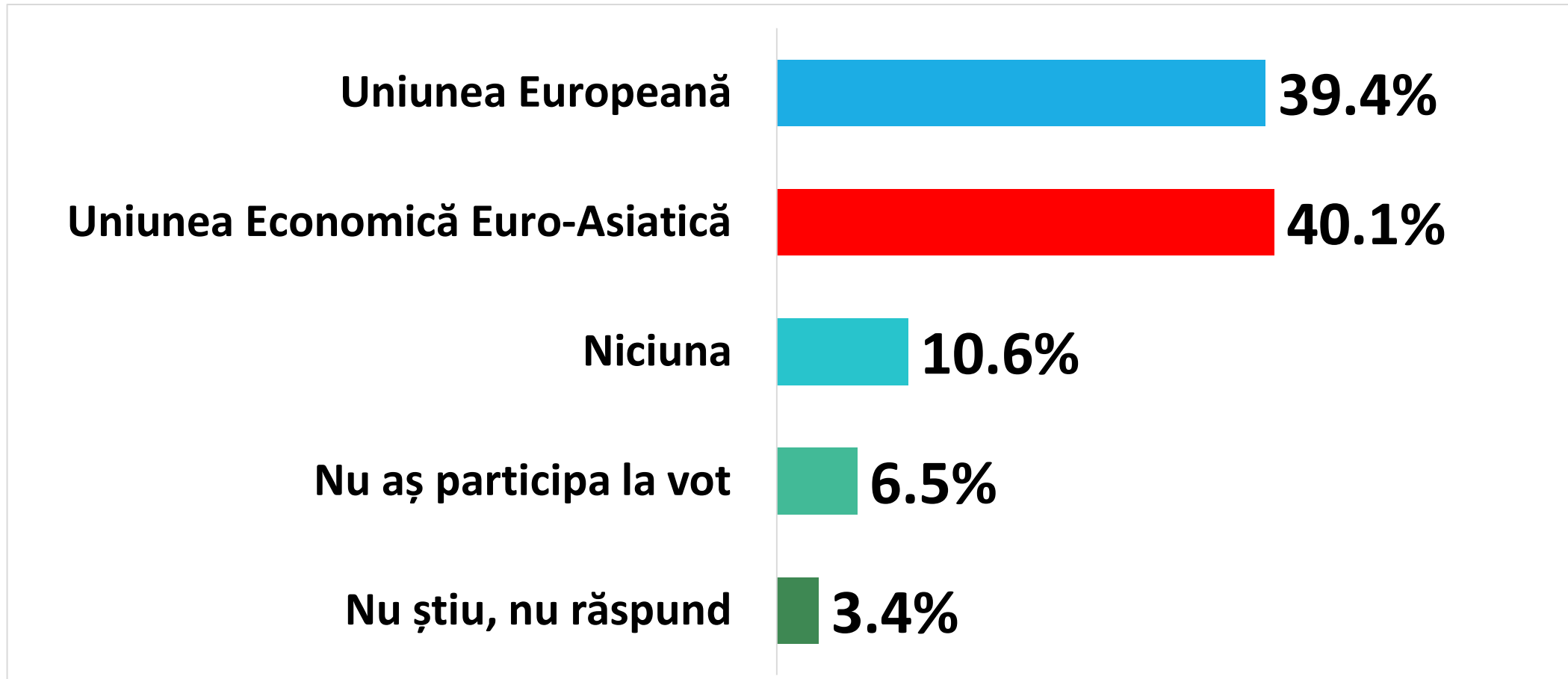

Dacă în turul 2 al alegerilor prezidențiale vor accede Maia Sandu și Igor Dodon, pentru cine veți vota? Din Total Deciși - 75,5%

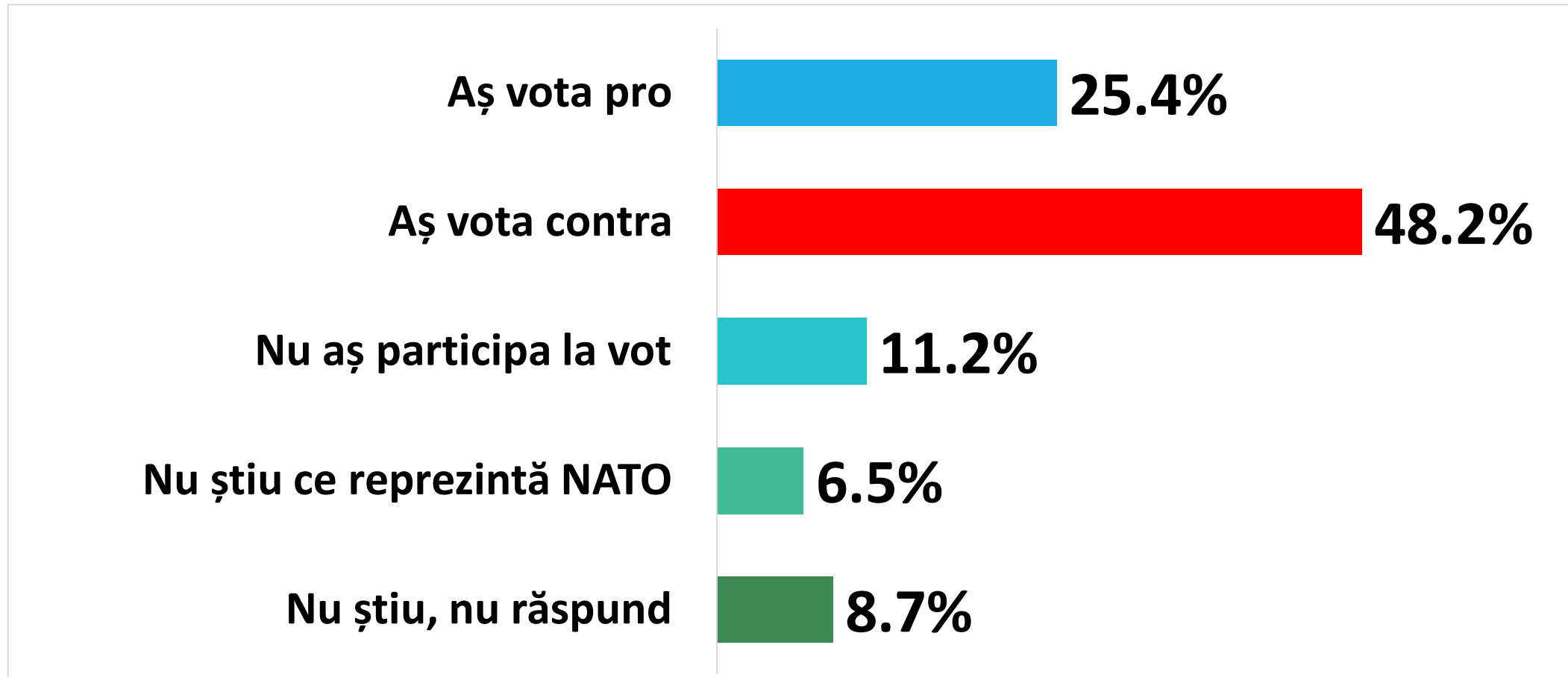

Relații externe

Dacă duminica viitoare ar avea loc un referendum și ar trebui de ales între aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană sau la Uniunea Economică Euro-Asiatică (Uniunea vamală Rusia-Belarus-Kazahstan), Dvs. pentru care din acestea ați vota?

Dacă duminica viitoare ar avea loc un referendum cu privire la aderarea Republicii Moldova la NATO, Dvs. ați vota pro sau contra?

CONCLUZII GENERALE: STRATIFICAREA SOCIALĂ ȘI PERSPECTIVELE DEZVOLTĂII REPUBLICII MOLDOVA

În procesul de constituire a Republicii Moldova ca stat suveran și independent, de tranziție spre o economie bazată pe principii neoliberale, se formează un mediu social cu particularități specifice, care ține de relațiile dintre oameni, de caracterul individual al oamenilor, de orientările grupurilor sociale în câmpul social psihologic, de psihologia populației majoritare.

Transformările economice și politice au condus la formarea a noi grupuri sociale, noi structuri profesionale, ceea ce duce la modificarea structurii societății în ansamblu. Noile grupuri sociale în Republica Moldova nu au apărut în baza principiilor clasice de stratificare, ele au la temelie particularități naționale, legate de procesele de privatizare, de formarea economiei și a relațiilor de piață, de unii factori geopoliticii, de interesele politice în regiune ale statelor puternice în procesul globalizării.

În Republica Moldova nu există o relație clară între educație, ocupație, venituri, proprietate, mod și stil de viață etc. care facilitează identificarea claselor sociale. Pentru a înțelege cum s-a ajuns la un asemenea nivel de sărăcie și inechitate socială considerăm că nu este de ajuns să facem trimiteri la slăbiciunea și ineficiența principalelor instituții ale statului, dar se cere un recurs istoric care ne va scoate în evidență etapele și esența stratificării sociale până la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Comparând structura socială a Republicii Moldova, conform autopoziționării subiecților în 2020, cu structura socială în Basarabia anului 1917, după indicatorii economiei, resursele funciare pe care le deținea populația, vedem că societatea contemporană moldovenească trece prin aceleași momente de criză socioeconomică, dar și identitară prin care a trecut și societatea Basarabiei de la începutul sec. XX. Societatea rămâne a fi divizată după criteriul etnocultural - lingvistic format în perioada sovietică. Astfel, în lipsa unei coeziuni sociale bazate pe o identitate națională nu putem edifica o economie viabilă.

Rezultatele studiului sociologic ne permit să construim portretul social al omului sărac. El este locuitor din spațiul rural (80% dintre săraci trăiesc în mediul rural, pe când ponderea populației rurale din totalul populației constituie 59%), cu mărimea gospodăriei 5 persoane și mai multe, în familie sunt 3 și mai mulți copii, cu intervalul de vârstă 65 ani și mai mulți, studii medii incomplete sau primare și fără studii.

Constatăm, cei mai importanți factori care contribuie esențial la o mobilitate a cetățenilor mai sporită în ierarhia socială sunt: să ai relații cu persoane influente, banii, bunăstarea, studiile, să provii dintr-o familie înstărită, să ai relații cu oameni din sfera politică, să dai mită, să fii ambițios, creativ, inteligent, să muncești mult și să ai spirit de inițiativă, să ai părinți cu studii ș.a. Observăm, respondenții sunt conștienți, de faptul că într-o societate de tip patriarhal, cum este societatea actuală din Republica Moldova, pentru a te ridica pe scara socială nu sunt suficiente numai studiile, este necesar să dovedești și o anumită apartenență, să ai în spate pe cineva, o familie cu situație socială, să poți manifesta relații latente. Răspunsurile ne dovedesc orientările respondenților în mediul social, modul cum procedează, factorii pe care mizează pentru a-și atinge speranțele.

Cercetările de profil ilustrează tendințele procesului de stratificare socială aflat în curs de afirmare, dar care evoluează într-un spațiu social slab conturat, scot în evidență importanța clasei sociale mijlocii, actor care creează dezvoltare socială, prin investiția în educație și într-o etică a muncii de calitate.

Rezultatele cercetării denotă următoarea concluzie: în Republica Moldova lipsește clasa de mijloc, iar societatea rămâne a fi una instabilă. Populația este derutată de raportul dintre cei bogați și cei săraci. Doar fiecare al zecelea interviuat este mulțumit de actuala stratificare (diferențiere) socială din Republica Moldova, 71% nu sunt satisfăcuți, iar 19 la sută n-au putut da un răspuns clar la această întrebare.

Cetățenii consideră că sărăcia poate fi eradicată prin schimbarea atitudinii față de popor, prin creșterea încrederii în ziua de mâine, prin schimbarea motivației față de muncă, de a reveni la tradițiile de a munci calitativ și sârguincios. Astfel, frustrările față de participarea moldovenilor la construcția URSS-ului se vor transfera și asupra integrării europene. Unii țărani s-au exprimat că, dacă până la independență de sărăcia noastră se făceau vinovați rușii, atunci mâine cu siguranță vor deveni europenii, deoarece e mai simplu să dai vina pe cineva de insuccesele proprii decât să-ți rezolvi problemele.

În același timp, cetățenii menționează că trebuie de schimbat comportamentul social al oamenilor, mentalitatea lor paternalistă: că va veni cineva și-ți va soluționa toate problemele. Ei motivează prin faptul că pot și e necesar de întreprins la moment măsuri care nu necesită cheltuieli mari financiare, spre exemplu: situația sanitară din sat, evacuarea gunoiului, îmbunătățirea calității apei de băut, propagarea unui mod sănătos de viață etc.

Din cele expuse, este incontestabilă o concluzie firească și indubitabilă: oamenii întotdeauna vor fi organizați în comunități, în Republica Moldova vor fi localități mai mari sau mai mici. Calea de dezvoltare a societății va fi decisă de generațiile care se vor succeda, iar modelul economic pe care îl vor alege, organizarea și structura socială, aspirațiile spiritual morale vor depinde de forța creativă și regeneratoare a comunității.

Sărăcia în Republica Moldova este determinată și aprofundată, în primul rând, de starea conștiinței naționale, care, aflându-se într-un proces permanent de formare și consolidare, a fost întreruptă de mai multe evenimente cu impact dezastruos pentru destinele oamenilor: anexarea Basarabiei, în 1812, în 1940 reanexarea ei și întreruperea dezvoltării firești. În al doilea rând, trebuie de înțeles că nu putem construi o economie viabilă, prosperă și funcțională fără o conștiință etnică, care se formează în funcție de organizarea socială și economică, având ca suport atât tradițiile neamului, cât și tendințele contemporane în dezvoltarea tehnologiilor și managementului economic. În al treilea rând, constatăm că, pe parcursul a 50 de ani a fost întreruptă evoluția firească a potențialului proprietății private, oamenii au fost detașați de mecanismele proprietății private, a economiei de piață și au pierdut din deprinderile de a fi gospodar și întreprinzător.

În Republica Moldova există disproporții social-economice acute. Ele se manifestă, în special, în inegalitatea economică semnificativă, observată în toate domeniile societății – pe regiuni, după venituri, consum, repartizarea proprietății, precum și după capitalul uman și social disponibil, există un grad ridicat de inegalitate în toate profilurile. Faptul dat reprezintă o amenințare reală la adresa securității sociale a țării.

De aceea, indicatorii cantitativi și calitativi ai inegalității trebuie să devină un punct de referință esențial pentru coordonarea politicilor economice și sociale. Problema decalajului dintre păturile superioare și inferioare ale societății nu pot fi rezolvate fără o revizuire a relațiilor distributive, în scopul majorării poverii fiscale asupra veniturilor excesive și majorării veniturilor persoanelor sărace la normele social acceptate. În această legătură rolul reglementator al statului are o importanță-cheie, se poate spune chiar excepțională. El nu trebuie să se înlăture de la cele mai acute probleme sociale. În țările Europei Centrale și de Sud-Est, precum țările Baltice, unde reformele s-au efectuat cu cel mai mare succes, statul acționa în diferite direcții pentru a menține inegalitatea sub control.

Analiza datelor ne dovedește că în Republica Moldova persistă necesitatea acută de desăvârșire a legislației cu privire la autoadministrarea locală în așa fel ca să poată atrage și organizațiile obștești, societatea civilă în implementarea politicilor locale și desăvârșirea tehnologiilor de selectare a elitelor, pentru dezvoltarea diverselor forme ale democrației în politica autorităților locale.

Pe parcursul proceselor social-istorice importante, mai ales în perioadele de tranziție, se nasc și se dezvoltă noi forme de participare a grupurilor sociale în politică. Pornind de la diversitatea condițiilor variabile și a factorilor care determină politica statului și a societății, structura socială se transformă, se sedimentează în jurul unor nuclee, schimbându-și funcțiile, perfecționând diversele practici sociale. Promovarea reformelor politice și a procesului politic în Republica Moldova an de an ia amploare, ceea ce consolidează încrederea că făgașul dezvoltării democrației, pe care unele țări au trecut acum câteva secole, noi îl vom parcurge mai repede, căci avem la cine să ne orientăm, există practici care ne pot fi utile.

Situația economică și socială de astăzi din Republica Moldova, în pofida complexității sale, nu este obiectiv fatală. Ea poate și trebuie să fie remediată prin elaborarea și realizarea politicii sociale de stat științific și sistemic argumentate.

Elaborarea politicilor economice, sociale, culturale, de mediu este prerogativa instituțiilor de guvernământ, prioritatea spațiului politic.

Pe parcursul proceselor social-istorice importante, mai ales în perioadele de tranziție, se nasc și se dezvoltă noi forme de participare a grupurilor sociale în politică. Pornind de la diversitatea condițiilor variabile și a factorilor care determină politica statului și a societății, structura socială se transformă, se sedimentează în jurul unor nuclee, schimbându-și funcțiile, perfecționând diversele practici sociale. Promovarea reformelor politice și a procesului politic în Republica Moldova an de an ia amploare, ceea ce consolidează încrederea că făgașul dezvoltării democrației, pe care unele țări au trecut acum câteva secole, noi îl vom parcurge mai repede, căci avem la cine să ne orientăm, există practici care ne pot fi utile.

În Republica Moldova persistă disproporții social-economice acute. Ele se manifestă, în special, prin inegalitatea economică majoră, extremă, observată în localitățile rurale și urbane, inclusiv după venituri, consum, repartizarea proprietății, precum și după capitalul uman și social disponibil. Și, deși, în ultimii ani se profilează tendințe de reducere a nivelului de inegalitate, se păstrează disproporții evidente în secțiunea transversală a straturilor sociale. Fapt ce prezintă o amenințare reală în adresa securității sociale a țării.

Indicatorii cantitativi și calitativi ai inegalității trebuie să devină un punct de referință esențial în procesul de coordonare a politicilor economice și sociale. Problema decalajului dintre păturile superioare și inferioare ale societății nu poate fi rezolvată fără o revizuire a relațiilor distributive. Să nu ne sperie majorarea poverii fiscale asupra veniturilor excesive și creșterea veniturilor persoanelor sărace. În această situație rolul reglementator al statului este de o importanță primordială. În țările Europei Centrale și de Sud-Est, precum și în statele Baltice, unde reformele s-au efectuat cu succes; statul a acționat pe multiple planuri pentru a ține sub control inegalitatea.

Situația economică și socială de astăzi din Republica Moldova, în pofida complexității sale, nu este fatală. Ea poate și trebuie să fie remediată prin elaborarea și realizarea politicii sociale de stat pe principii științifice și argumentate sistemic.

Elaborarea politicilor economice, sociale, culturale, de mediu este prerogativa instituțiilor de guvernământ, prioritatea spațiului politic.

Mulțumim pentru atenție!

